

Faces behind fiction

En praktisk studie om att omskapa utvalda bokomslag på ett estetiskt sätt med hjälp av karaktärstolkning

Felicia Rosendal

Examensarbete för Estenom (YH)-examen

Utbildning inom skönhetsbranschen

Vasa 2022

EXAMENSARBETE

Författare: Felicia Rosendal
Utbildning och ort: Skönhetsbranschen, Vasa
Handledare: Jaana Ylimartimo-Nybäck

Titel: Faces behind fiction - En praktisk studie om att omskapa utvalda bokomslag på ett estetiskt sätt med hjälp av karaktärstolkning

---

Datum: Hösten 2022

Sidantal: 47

Bilagor: 0

Abstrakt

Syftet med det här examensarbetet är att omskapa bokomslag och tolka karaktärer från skönlitterära böcker med hjälp av makeup, frisyrr och styling av kläder. Syftet är inte att kritisera tidigare bokomslag, utan i stället omskapa en visuell bild från en läsares perspektiv genom karaktärstolkning på ett estetiskt sätt. Respondenten kommer att omskapa och tolka tre skönlitterära bokomslag inom olika genrer. Studien görs med målet att inspirera estenomer och branschmänniskor att utforska ämnet karaktärstolkning och ge kunskap om hur man kan tolka en fiktiv karaktär på ett estetiskt sätt.

Resultatet av studien visar att karaktärstolkning kan göras genom styling av makeup, frisyrr och kläder. Genom rätt känsla, omgivning och ljussättning på omslagsbilden går det att skapa ett tilltalande bokomslag som lyfter fram romanens genre. Genom noggrann analys av karaktärsbeskrivningen och bakgrundsfakta till karaktären är det möjligt att estetiskt lyfta fram vem karaktären är. Omskapandet av bokomslagen visar att miljön och valet av modell samt modellens förmåga att skådespela och uttrycka de känslor som kommer fram i bilden har en stor inverkan. Enligt respondenten behöver man dock inte vara allt för tydlig med sin karaktärstolkning utan läsaren kan få analysera bilden på omslaget. Karaktärstolkning inom skönlitteratur är en individuell upplevelse för läsaren. Att låta åskådaren själv analysera var karaktären befinner sig, när i berättelsen det utspelar sig och vem karaktären är väcker mer nyfikenhet och förstärker läsoplevelsen.

Språk: svenska
karaktär

Nyckelord: Makeup, hårstyling, styling, bokomslag, omskapa, fiktiv

BACHELOR'S THESIS

Author: Felicia Rosendal

Degree Programme: Beauty and Cosmetics, Vasa

Supervisor(s): Jaana Ylimartimo-Nybäck

Title: Faces behind fiction – A practical study on recreating selected book covers in an aesthetic way using character interpretation

---

Date: Autumn 2022

Number of pages: 47

Appendices: 0

Abstract

The purpose of this bachelor's thesis is to recreate book covers with an interpretation of fictional characters using makeup, hair styling and styling of clothes. The purpose of the study is not to criticise previous book covers, but instead to recreate a visual image from a reader's perspective through character interpretation in an aesthetic way. The respondent will recreate three book covers of different genres. The study is made to inspire professionals as well as students within the beauty industry, and for them to explore the topic of character interpretation and provide knowledge on how to interpret a fictional character in an aesthetic way.

The result of the study shows that character interpretation can be executed through styling of makeup, hair and clothes. By creating the right feeling, environment and lighting on the cover picture will help bring out an appealing book cover that highlights the novels genre. With careful analysis of the character description and background facts to the character, it is possible to aesthetically highlight who the character is. The creation of the book covers demonstrates that the environment and choice of model have a great impact as well as how the model can act and express emotions that come across in the picture. However, according to the respondent you don't have to be too specific with your character interpretation, but instead let the reader analyse the cover image. Character interpretation in fiction is an individual perception for the reader. By letting the viewer themselves analyse where the character is, when in the story it takes place and who the character is arouses more curiosity and enhances the reading experience.

Language: Swedish
fictional character

Key words: Makeup, hair styling, styling of clothes, book covers, recreate,

A close-up, high-contrast photograph of a woman's face, focusing on her eyes, nose, and lips. The lighting is dramatic, with one side of her face in shadow. The background is a dark, solid color.

AUTUMN 2022

FACES BEHIND FICTION

Innehållsförteckning

1	Inledning	1
2	Syfte och problemprecisering.....	2
3	Teoretisk grund.....	3
3.1	Tolkning av karaktärer	3
3.2	Makeup och maskering	4
3.3	Styling av kläder.....	5
3.4	Samtida skönlitteratur	7
3.4.1	Romanen Samtal med vänner	7
3.4.2	Karaktärerna Frances och Bobbi.....	9
3.5	Kriminalroman	9
3.5.1	Romanen Märkta för livet	9
3.5.2	Karaktären Jana Berzelius.....	10
3.6	Historisk skönlitteratur	11
3.6.1	Romanen Själarnas ö	11
3.6.2	Karaktären Kristina Andersson	12
4	Tidigare forskning	14
5	Metoder	17
5.1	Dokumentstudier	17
5.2	Val av modell och fotograf	17
5.3	Styling med makeup, frisyra och kläder	19
5.4	Bildanalys	22
5.5	Typsnitt och grafisk design	22
5.6	Studiens praktiska genomförande.....	24
6	Resultatredovisning och tolkning	31
6.1	Samtal med vänner	32
6.2	Märkta för livet.....	37
6.3	Själarnas ö.....	40
6.4	Sammanfattning	43
7	Kritisk granskning.....	44
8	Diskussion	46
	Källförteckning.....	48
	Bildreferenser	50

1 Inledning

Det visuella i tryckteknik så som bokomslag, magasin och filmposters har alltid tilltalat mig. När jag sett böcker bli filmatiserade har jag flera gånger varit den irriterande åskådaren som tänkt att miljön, karaktärer eller händelser är tolkade på fel sätt jämfört med hur jag upplevt dem som läsare. När man läser böcker får man visuella bilder i huvudet över hur berättelsen äger rum och hur karaktärerna ser ut. Böcker får oss att koppla bort vardagen och vi blir svepta in i en fantasivärld som vi skapar själva i våra tankar med hjälp av författarens berättelse.

Som barn hade jag ett tjockt häfte i vilket jag skrev ner idéer till egna berättelser. Jag planerade karaktärer, miljöer och scenarion som skulle äga rum i mina berättelser. Huvudet svämmade över av idéer och fantasin visste inga gränser. Fullförde jag någon av alla dessa berättelser? Nej det gjorde jag nog inte. Flera av dem påbörjades, men ivern inför nästa berättelse fick mig att avbryta skrivprocessen och snabbt hoppa till nästa storslagna idé. Drömmen om att bli författare fanns dock där. I dagens läge har drömmen utvecklats – jag är mer intresserad av det visuella perspektivet på att berätta historier i stället för att skriva dem.

Maskering och styling har en stor betydelse när det kommer till att skapa en karaktär och det har blivit en av mina stora drivkrafter i min professionella yrkesroll som estenom. Genom maskering och styling kan man se hur modellen eller skådespelaren sakta förvandlas till karaktären och hur de lägger sitt eget jag och personlighet bakom sig för att inta rollen.

I det här examensarbetet visar jag min kreativa kompetens genom styling av makeup, frisyr och kläder. I arbetet kommer branschriktade termer att nämnas på engelska, specifikt inom makeup. Genom att göra det här arbetet visar jag min kreativitet och min kunskap inom dessa områden och jag får framför allt vara fantasifull.

2 Syfte och problemprecisering

Syftet med det här examensarbetet är att omskapa bokomslag och tolka karaktärer från skönlitterära böcker med hjälp av makeup, frisyra och styling av kläder. Syftet är inte att kritisera tidigare bokomslag, utan i stället omskapa en visuell bild från en läsares perspektiv genom karaktärstolkning på ett estetiskt sätt. Respondenten kommer att omskapa och tolka tre skönlitterära bokomslag inom olika genrer. Studien görs med målet att inspirera esteter och branskmänniskor att utforska ämnet karaktärstolkning och ge kunskap om hur man kan tolka en fiktiv karaktär på ett estetiskt sätt.

Frågeställningar som respondenten kommer att använda sig av i arbetet är:

1. Vad bör man beakta när man skapar ett lockande bokomslag för läsaren?
2. Hur gör man en estetisk tolkning av en fiktiv karaktär?

3 Teoretisk grund

I den teoretiska grunden beskriver respondenten hur man tolkar en fiktiv karaktär, makeup och maskering samt styling av kläder. Respondenten berättar även om de tre utvalda böckerna som ingår i den praktiska delen av arbetet och deras genrer.

3.1 Tolkning av karaktärer

Inom skönlitteratur finns många fiktiva karaktärer som läsaren kan relatera till. Karaktärernas livsstil, visioner, problem och utvägar är något läsaren kan känna igen sig i eller koppla till tidigare livserfarenhet. Litteratur öppnar upp en värld som aldrig existerat men som läsaren ändå kan anknyta till. Berättelserna låter läsaren reflektera över en själv, ens självkänedom och delar av en själv som man kanske vanligtvis döljer för omvärlden. (The Bookish Elf, 2018). Författaren Stephen King har uttryckt det här på följande sätt:

“The primary duty of literature is to tell us the truth about ourselves, by telling us lies about people who never existed.” – Stephen King (King, 2012)

En fiktiv karaktär är en person som skribenten ofta baserar på sig själv, någon bekant, historiska personer eller karaktärer från andra berättelser. I film och tv får man en fysisk person som man associerar med karaktären i motsättning till inom litteratur där läsaren själv skapar karaktären i sin fantasi. Unika karaktärer har en tendens att fästa sig hos läsaren om det finns personlighetsdrag de kan relatera till, antingen hos sig själv eller någon de känner. Andra karaktärer blir omtyckta tack vare sin unikheter såsom Scott Fitzgeralds karaktär Jay Gatsby eller Arthur Conan Doyles karaktär Sherlock Holmes. Om skribenten inkluderar någon sorts bakgrundshistoria i karaktärsbeskrivningen lär läsaren även känna karaktären bättre och förstår dem på en djupare nivå. (MasterClass, 2022)

Karaktärer kan tolkas genom genetik, etnicitet och ursprung. Ett bra exempel på individualitet och genetik är systrarna March i Louisa May Alcotts bok Little Women (se figur 1) där syskonen hör till samma familj men har olika personligheter. Det här reflekteras i karaktärsdragen genom hår, makeup och kläder. Annan genetik som kan vara avgörande för tolkningen av karaktärer är till exempel om en hel familj beskrivs ha samma hårfärg. Då behöver man se till att framföra det på alla familjemedlemmar. Etnicitet kan även tolkas

med att en hel familj beskrivs ha samma etnicitet, med undantag av adoptivbarn om de beskrivs med annan etnicitet. (Corson, Glavan, & Gore Norcross, 2019, ss. 27-32)

Figur 1: Systrarna March i Little Women (Sony Pictures 2019)

3.2 Makeup och maskering

Makeup är en form av konst där man med hjälp av färgteori och förståelse för ljus och skuggor använder människors ansikten och kroppar som sin canvas till vardags och inom film och fotografering. Makeup är precis som andra konstformer väldigt individuellt och ingen använder makeup på exakt samma sätt som någon annan. Med hjälp av makeup bestämmer varje individ hur de vill uttrycka sig för omvärlden på sitt individuella och unika sätt. (Nelson, 2016)

Makeup inom film, foto, teater och evenemang utförs ofta av makeupartister och varje makeupartist jobbar på sitt individuella sätt. (Academy of freelance makeup, 2013, s. 14). En makeupartist har förståelse för ansiktets anatomi och kan analysera benstrukturen hos modellen som makeuren utförs på. Ansiktets anatomi kan framhävas, dämpas eller omformas med hjälp av makeup. (Corson, Glavan, & Gore Norcross, 2019, s. 3). Den kreativa friheten tillåter makeupartisten att blanda det klassiska med det nya samt ha en

särpräglad stil som gör makeupen unik. Tidlösa stilikoner kommer alltid att fungera som inspiration precis som aktuella trender. Trender återkommer vartefter makeupprodukterna utvecklas och kan användas för nyskapande slutresultat. Makeupartister väljer noga ut sina signaturprodukter som de jobbar med. Produkterna och redskapen testas ut på förhand innan makeupartisten bestämmer sig för att använda dem i sitt arbete. (Academy of freelance makeup, 2013, s. 14). En makeupartist förväntas även kunna styla hår. I filmbranschen finns i regel utnämnda hårstylisterna men inom tv-produktion och vid fotograferingar förväntas makeupartisten även kunna utföra hårstylingen. (Delamar, 2003, s. 151).

När det kommer till maskering av en karaktär är det betydelsefullt att ha förståelse för vem karaktären är. Genom analys av manuskriptet gör makeupartisten en tolkning av hur makeupen ska komma fram trovärdigt enligt karaktärens upplevelser och historia. Ett exempel kan vara en karaktär som återvänder hem efter en lång resa i Västindien, karaktären skulle då behöva se mer brunbränd ut än de resterande karaktärerna som inte varit med om samma resa och vistats i samma klimat. (Delamar, 2003, s. 231). Utgående från skådespelarens ålder kan makeupartisten behöva föråldra skådespelaren för att matcha karaktärens beskrivna ålder. (Delamar, 2003, s. 249). Även hudåkommor som beskrivna ärr, skönhetsfläckar eller sjukdom bör beaktas i makeupstylingen. (Delamar, 2003, s. 187). Svaret på vem karaktären är finns dock inte alltid i karaktärens beskrivna utseende. Att stifta bekantskap med karaktärens personlighet, bakgrund, ålder och relationer till andra karaktärer kan vara hjälpsamt för att bättre förstå vem karaktären är. Det bör såklart framkomma i skådespelarens rolltolkning men makeupen blir en viktig visuell tolkning som lyfter karaktärens personlighet. (Corson, Glavan, & Gore Norcross, 2019, s. 27)

3.3 Styling av kläder

Människan har sedan långt tillbaka i tiden kommunicerat och uttryckt sig genom sin stil. Innan man närmar sig en annan människa och börjar prata med hen hinner klädstilen avslöja en hel del om vem personen är. När man ser hur personen uttrycker sig i sina kläder hinner man tolka personens kön, ålder, social status, humör, personlighet och ursprung. Man kan tänka sig att man redan bedömt eller missbedömt vem personen är förrän hen ens hunnit presentera sig. (Lurie, 1981, s. 3). Våra kläder representerar den personen man

vill visa fram för omvärlden. Det kan variera beroende på livsskeden och vardagliga behov, men varje individ väljer hur hen vill framhäva sig och vilken uppfattning åskådare ska ha om en. (Doré, 2015, s. 21).

Plaggens färger kan ha en stor betydelse för människans välmående och hur man vill uttrycka sig. Den vanligaste tankeanknytningen är att man associerar den svarta färgen med begravning. Samtidigt utgör den svarta färgen en stor del i många människors garderober utan att de förknippas med sorg i vardagen. Plaggens färger signalerar olika känslor och var individ bestämmer själv vad de vill förmedla med sina val av färger. En viss oskyldighet och mjukhet framhävs när man använder diskreta och nedtonade färger till skillnad från starka och intensiva färger som utstrålar mer energi, kreativitet och livfullhet. Både nedtonade och intensiva färger finns i hela färgskalan. Basfärger som svart, vit, grå, beige och marinblå går enkelt att kombinera med andra färger och kan kännas diskreta och inte alltför iögonfallande. Jordnära färger så som brunt, grönt och blått hör många gånger till basfärgerna och uppfattas som trygga, pålitliga och lugna. Accentfärger kan kombineras med basfärgerna, de är avvikande färger som väcker uppmärksamhet och utser en fokuspunkt för ögat. (Carlström, 2011, ss. 70-81)

Att kombinera olika material och mönster i en styling skapar en kontrast till stilhelheten och ger hela stylingen mer individualitet. (Nix-Rice, 1996, s. 82). Material, mönster och tyger kan spegla olika livsstilar. Sammet, satin och silke uppfattas ofta som luxuöst och elegant. Mindre mönster som fiskbensmönster och hundtandsmönster är klassiskt, tidlöst och associeras med stilfullhet. Mjuka material som stickat, denim, manchester, tweed och flanell ger en avslappnad känsla och återspeglar bekvämlighet. Modernare material såsom gabardin, bomull och jersey som kan ge ett tuffare intryck. Spets, chiffong, tyll och blommönster associeras med romantik och ger en mjuk effekt. (Nix-Rice, 1996, ss. 11-17). Accessorier kan användas för att slutföra eller balansera en styling. Till accessoarer hör smycken, bälten, väskor, scarfar och skor i olika modeller, material och färger. De kan hjälpa till att binda ihop en stilhelhet, forma plaggen eller agera som fokuspunkt. Ett exempel på det sistnämnda kan vara att kombinera en färgglad väska tillsammans med en svart klänning. (Nix-Rice, 1996, s. 85)

Under styling till film, teater, tv eller fotografering är det betydelsefullt att förstå vilken tidsperiod stylingen ska representera. Beskrivs manuskriptet i nutid bör plaggen spegla den

moderna tiden. Vissa gånger kan kläderna vara mindre viktiga, exempelvis vid en livsstilsfotografering kan produkten som ska marknadsföras behöva vara i fokus och således ska kläderna inte ta fokuset från den. (Linnet Cox, 2006, ss. 94-97). Manuskriptet kan även nämna en viss tidsperiod eller specifika årtal som ska beaktas i stylingen. Efterforskning av modehistoria är nödvändigt för att kunna utföra historiska stylingar. Observation av litteratur, besök till museum och konstgallerier ger stylisten förståelse av tidsepoken. Grundtanken är oavsett inte att återskapa historiska stilhelheter, snarare att efterlikna dem. (Cassin-Scott, 1998, ss. 6-7)

När man stylar en eller flera modeller inför en fotografering handlar det om att skapa den rätta känslan i bilden genom belysning, färger och rekvisita som omgivningen behöver för att få känslan man vill förmedla. (Travers & Harkness, 2012, s. 36). Som stylist jobbar man tätt tillsammans med fotografen och stylisten kan komma med förbättringsidéer i ljussättningen för att få kläderna att synas bättre. Fotografen fokuserar på helhetsbilden medan stylisten ser till att kläderna sitter på ett önskvärt sätt. (Travers & Harkness, 2012, s. 40)

3.4 Samtida skönlitteratur

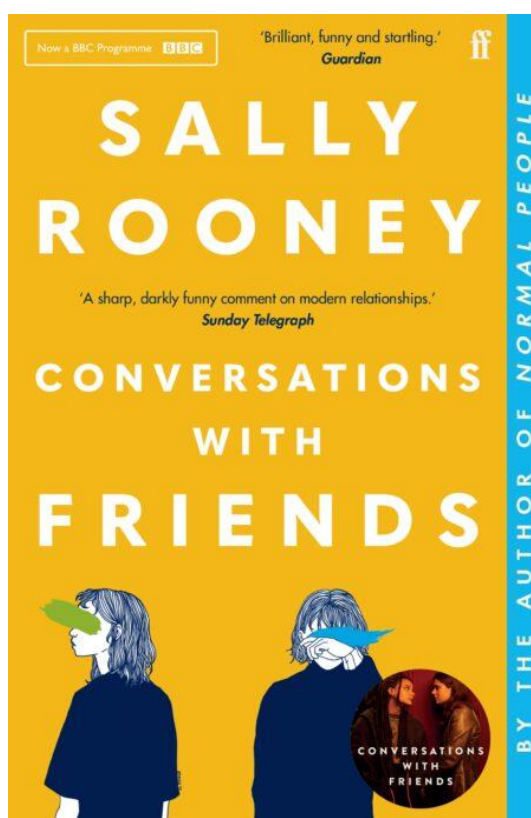
Böcker i genren samtida skönlitteratur består av berättelser som utspelar sig i nutid med realistiska händelser som kan hända riktiga människor. (Malatesta, 2018). När författare skriver samtida skönlitteratur är det generellt fokus på att göra allt så realistiskt som möjligt. Samtida skönlitteratur ger läsaren en inblick i hur de skulle känna eller agera om de var i samma situation som de beskrivna karaktärerna. Författare inom genren kan även ha som avsikt att väcka vetskap om olika ämnen såsom politik, rasrelationer, sexism, kriminalitet eller klasskillnader. Syftet i dessa fall är att potentiellt kunna hjälpa läsaren att utveckla mer sympati eller få en bättre förståelse för ämnet. (Queen, 2022)

3.4.1 Romanen Samtal med vänner

Samtal med vänner är skriven av Sally Rooney (2017) och utspelar sig i Dublin där bästa vännerna Frances och Bobbi bor och studerar.

De unga kvinnornas vardag består av studier, konst och poesiframträdanden. I ett tidigt skede av deras vänskap hade kvinnorna även en romantisk relation som tog slut och de

umgås numera som vänner. Huvudpersonerna är två väldigt olika individer. Frances är en flitig student som praktiserar hos en litterär agent medan Bobbi är mer självupptagen, spontan och frispråkig. Under en av deras poesikvällar stiftar de bekantskap med författaren Melissa och hennes man Nick som är skådespelare. Melissa imponeras av Frances och Bobbis poesi samtidigt som de imponeras av paret och deras artistiska liv. De blir snabbt vänner och får ta del av middagar och utomlandsresor tillsammans med paret och deras intressanta vänner. Bobbi är väldigt upptagen av Melissa och kysser henne under en fest. Frances däremot är inte allt för begeistrad av Melissa men i stället väldigt intresserad av hennes man Nick. Frances och Nick är likasinnade och vana vid att hålla sig i bakgrunden från sina respektive och har således lätt för att kommunicera med varandra. De inleder en hemlig relation och den vänskapliga fyrklövern blir snabbt mer komplicerad. Hemligheter och konflikter uppstår mellan vännerna och det enda som kan lösa missförstånden är konversationer. (Rooney, 2017)

Figur 2. Samtal med vänner av Sally Rooney (Faber & Faber 2017)

3.4.2 Karaktärerna Frances och Bobbi

Frances är 21 år och universitetsstuderande. Trots att hon ofta framstår som oberörd och frånvarande längtar hon efter kärlek och bekräftelse. Hon är feminist och strävar efter att bli författare och har ett brinnande intresse för att framföra poesi som hon gör med sin väninna Bobbi. Hon beskrivs som en naturlig skönhet men Frances är väldigt osäker och generad över sitt utseende och försvinner ofta bakom Bobbis självsäkra utstrålning. Frances beskrivs som något mager med mörkt hår och pannlugg. (Rooney, 2017)

Bobbi är 21 år och även hon student. Till skillnad från Frances är Bobbi mer självupptagen och medveten om sin skönhet. Hon flaggar mycket med sin homosexualitet och feminism och har blivit avstängd från skolan en period för att ha klottrat politisk propaganda på en vägg. Hon älskar generellt att göra sig hörd och provocera folk om deras politiska åsikter. Enligt beskrivningarna har Bobbi mörkt hår och pannlugg precis som Frances. Det nämns att folk ofta blandar ihop dem eftersom de är väldigt lika. En åtskiljande faktor är Bobbis näspiercing. (Rooney, 2017)

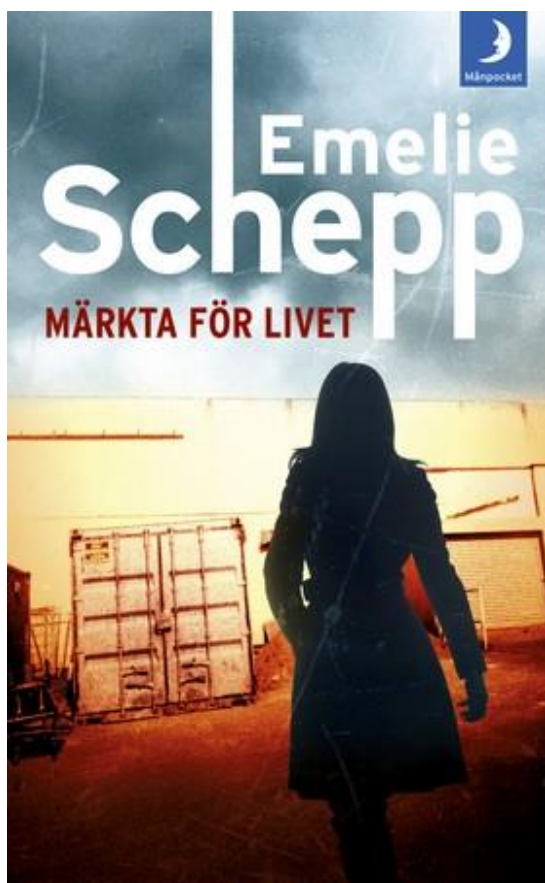
3.5 Kriminalroman

Berättelserna i kriminalromaner involverar en mysterieutredning kring ett brott, ofta mord. (Malatesta, 2018). Det som skiljer kriminalromaner från vanlig skönlitteratur är intrigerna och mysterierna som fortlöper med oväntade vändningar. Berättelserna är nervkittlande och spännande med ondskefulla händelser som speglar verkligheten. (Bondeson, 2011, ss. 7-10). Kriminalromaner går ut på att reda ut vem som mördats, var mordet har skett, när mordet inträffade, varför mördaren dödade offret och slutligen vem det är som är mördaren. Romanerna tillåter läsaren att spekulera och ta del av mysteriet genom att besvara dessa frågor under berättelsens gång. (George, 2021, s. 206)

3.5.1 Romanen Märkta för livet

Märkta för livet är skriven av Emelie Schepp (2015) och handlar om utredningen av mordet på Hans Juhlén som var verksamhetschef på Migrationsverket i Norrköping. I berättelsen tar man del av utredningen tillsammans med åklagare Jana Berzelius, kriminalkommissarie Henrik Levin och kriminalinspektör Mia Bolander.

Som nioåring vaknar Jana Berzelius upp på ett sjukhus utan att minnas något om hur hon hamnade där, vem hon är eller vad som har hänt i hennes liv. Hon blir adopterad till en familj och tjuugoett år senare är hon en framgångsrik åklagare. Tillsammans med Henrik Levin och Mia Bolander leder de utredningen av mordet på Hans Juhlén. Utredningen tar en helomvändning när en liten pojke hittas mördad tillsammans med mordvapnet som använts på Juhlén och Jana börjar känna igen mönstret på mordet. Den lilla pojken har en tatuering i nacken, likadan tatuering som Jana har. Det som hon tidigare hade trott bara varit mardrömmar visar sig vara minnen. Hon börjar i hemlighet undersöka mordet på egen hand och lär sig därmed även sanningen om sin egen historia - om flykten till Sverige i lastcontainer, mordet på hennes biologiska föräldrar och upplärningen till att agera som lönnmördare tillsammans med andra barn. (Schepp, 2015)

Figur 3. Märkta för livet av Emelie Schepp (Månocket Bonnierförlaget 2015)

3.5.2 Karaktären Jana Berzelius

Jana beskrivs som en väldigt vacker kvinna med mörkt hår och bruna ögon. Hon är trettio år och ser alltid välställd ut med stilrent skurna märkeskläder som kavajer, pennkjolar och

klackar. Hennes blick beskrivs som uttryckslös och man ser sällan henne le, men samtidigt får hon många blickar när hon passerar folk på gatan på grund av sin skönhet. Jana är en allvarsam kvinna som ägnar mycket tid åt sitt arbete. Hon skäms över sin tatuering i nacken och går därför alltid med nedsläppt hår för att dölja den. (Schepp, 2015)

3.6 Historisk skönlitteratur

Skönlitteratur baserad på historiska personer eller händelser kallas för historisk skönlitteratur. En sådan berättelse utspelar sig i en historisk kontext eller kretsar kring politiska eller världsomnämmande händelser. (Malatesta, 2018). Historisk skönlitteratur definieras dock inte som facklitteratur, eftersom den inte är faktabaserad. I historisk skönlitteratur finns det fiktiva element som karaktärer, händelser eller platser som kan och får vara påhittade. (Johnson, u.å)

3.6.1 Romanen Själarnas ö

Själarnas ö är skriven av Johanna Holmström (2017) och utspelar sig på ett isolerat kvinnokollektiv på Sjalö i den åboländska skärgården under tidigt 1900-tal. Jämfört med modern mentalsjukvård utförs behandlingarna på Sjalö till stor del under tvång, med bestraffningar och medel för att behålla lugnet hos patienterna.

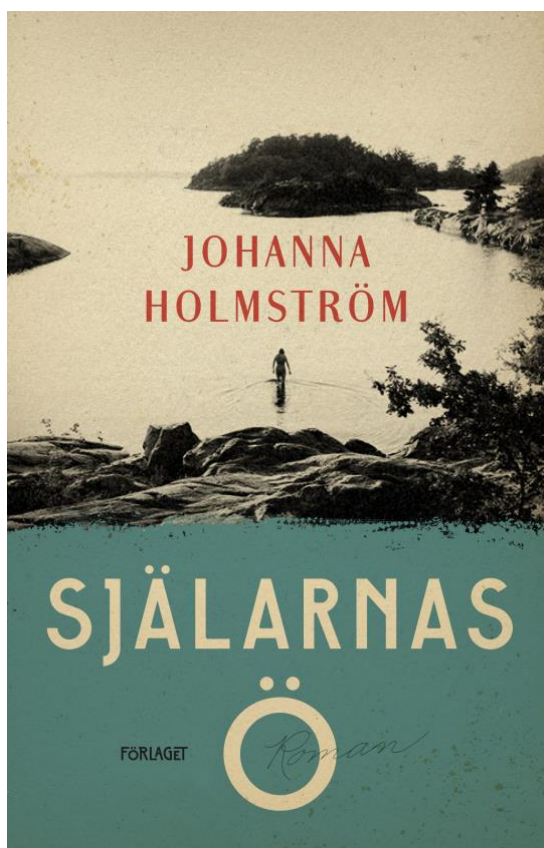
Berättelsen börjar år 1891 med Kristina Andersson som bor med sina två barn i en liten kall stuga, hennes man är ute i jobb för att försörja familjen och Kristinas egen familj har vänt henne ryggen. Hon är helt ensam. En kall oktober natt när Kristina ror hem längs Aura å dränker hon sina sovande barn av ren desperation för att kunna få en lugn natts sömn när hon väl anländer hem. Hon får genomgå häkte och tukthus tills hon vaknar upp i ett rum på Sjalö med minnesförlust, förnekelse och förvirring.

Fyrtio år senare anländer sköterskan Sigrid Friman till ön. Hon får stå upp mot sina manliga läkarkollegor och deras principer eftersom Sigrid inte tror på tvång som metod för att bota patienterna. Hon ser snarare dem som de individer de är och inleder även vänskapsrelationer med dem. När Sigrid precis börjat sin tjänst på Sjalö anländer den unga Elli Curtén till ön. Den borgerliga flickan har flytt hemifrån för att rebellera och dra på brottsturné med sin stora kärlek. Relationen påminner mycket om Bonnie och Clyde men

den tar snabbt slut och Elli hamnar på tukthus tills hon en dag, tack vare sina föräldrar, blir flyttad till Sjalö för att tillfriskna.

Många av patienterna hamnar på Sjalö för att de, som de anhöriga uttrycker det, behöver vila. I själva verket hamnar de där för att samhället inte har en plats för dem. Även om de friskförklarats uppmanas de av de manliga läkarna att stanna eftersom de anser att de har det bättre där. Gränslinjen mellan frisk och sjuk är hårfin och för vissa patienter, som Kristina, står tiden stilla. Hos andra patienter, som Elli, finns längtan och hopp om att en dag få lämna ön. (Holmström, 2017)

Figur 4. *Sjalarnas ö* av Johanna Holmström (Förlaget 2017)

3.6.2 Karaktären Kristina Andersson

Kristina är en ung mamma med två barn. Hennes äldsta dotter Helmi, 8 år, har en obekant far som tvingade sig på Kristina i skogen en dag när hon var ute och plockade trattkantareller. Kristina ser ofta syner om Helmi under sin tid på Sjalö. Hennes pojke Heikki, som var knappt ett år gammal vid tidpunkten för tragedin, fick Kristina med sin man Einari. Kristina fick ofta stanna långa perioder ensam hemma i stugan med barnen eftersom

Einari jobbade och behövde få in pengar så att familjen skulle klara sig. Kristina beskrivs ha styvt, brunt och vågigt hår som inte fått mycket omsorg. Hennes näsa är täckt av fräknar och hennes blick är ofta frånvarande eller bekymrad. Tungt arbete och slit har satt sina spår, så trots sin unga ålder kan hon uppfattas som äldre än vad hon är. (Holmström, 2017)

Kristina och de övriga patienternas kläder beskrivs inte tydligt i romanen. Respondenten höll därför ett samtal med Ina Nordberg som är föreståndare för kostymateljén på Wasa Teater. Enligt Nordberg (Diskussionsmöte 10.10.2022) finns det sällan konkret bildmaterial av historiska händelser så som de på Sjalö. I sådana fall får man utgå från historia eller samla information från konstgallerier och museum. Enligt Nordbergs tidigare erfarenhet inom kostymdesign använde arbetsfolk sällan vit bomull i början av 1900-talet. Vit bomull förekom mer hos adelsfolk eftersom blekningsprocessen var dyr. Kläderna som den lägre klassen bar kunde påminna om adelsfolkets underkläder, så som långa skjortor, nattlinnen och mamelucker. En teateruppsättning av Sjalarnas ö gjordes på Svenska Teatern och de tolkade patienternas kläder som gråa, smutsiga nattlinnen (se figur 5). Nordberg har själv också tolkat litteraturen och medverkade i en fotografering som utfördes på plats på Sjalö där de använde sig av en hopsydd överdel som efterliknade en tvångströja, vilket var deras tolkning av kläderna.

Figur 5. Svenska Teaterns uppsättning av Sjalarnas ö (2022)

4 Tidigare forskning

I det här kapitlet presenteras tidigare forskning som utgör en del av den teoretiska grunden. Denna forskning har sökts fram på Google Scholar, Google, Theseus och EBSCO. Sökorden har varit book covers, fiction books, literature, karaktärstolkning och bokomslag. Forskningsresultaten hittades via Google och Theseus.

Gudavičius och Šuminas (2017) undersöker i sin vetenskapliga artikel hur läsarnas preferenser för bokomslagsfärger skiljer sig mellan kön och åldersgrupper när de väljer böcker i en onlinebokhandel. Deras resultat visar att kvinnor i åldrarna 18 till 35 föredrar böcker med kalla färger på sina omslag och att preferensen försvinner med åldern. Äldre män, från 56 år och uppåt, föredrar bokomslag i varma färger. Kvinnorna analyserade även omslagen under en längre tid för att ta sina köpbeslut jämfört med männen.

Debono (1998) undersöker i sin avhandling om aforismen "Du kan inte döma boken efter omslaget" existerar. Hennes forskning bekräftar att ett bokomslag är det huvudsakliga kommunikationsmedlet som gör det möjligt för författaren att interagera med läsarna. Det bekräftar även att kommunikationen ligger mycket hos designern till bokomslaget och att den personen ger den viktigaste gåvan åt författaren, det vill säga att författaren får en röst också genom det visuella.

Shinahara, Karamatsu, Harada, Yamaguchi och Uchida (2019) har gjort en statistisk studie över vilken påverkan typsnitt på bokomslag och marknadsföring online har. Genom sin studie ville de förstå hur grafiska formgivare kopplar ihop typsnitt med innehållsgenrer och identifierar anknytningen med typsnitt, färg och genrer. Genom teckendetektering, stilklassificering och klusteringstekniker avslöjade undersökningen trender när det kommer till hur typografisk design representerar intrycket och atmosfären och hur deltagarna kopplade samman dem med olika genrer.

Knowlton och Hackett (2015) jämförde cirkulationshastigheten för böcker med förlagsdesignade omslag med böcker med enkla omslag. Deras undersökning av 1719 nyligen publicerade böcker i ett akademiskt bibliotek visade tydligt hur böckerna attraherade läsarna - böcker med informationsinnehåll på omslaget överträffade i flera mätningar de enkla bokomslagen. Deras resultat bekräftade tidigare forskning som gjorts i skolor och bibliotek och stöder iakttagelsen att kunder fortfarande vill bläddra för att hitta

böcker de vill läsa. Precis som omslagen tillför ett värde för bokförlagen genom att locka läsarna i bokhandeln, tillför de även ett värde i biblioteken genom att engagera läsarna på ett sätt som inte sökning via databaser kan göra.

Bodbacka (2012) har i sitt examensarbete utfört maskering och styling på fyra modeller till olika karaktärer inspirerat av folktro. Syftet var att ta reda på hur betydelsefull miljön är i karaktärsfotografering och vad man bör tänka på när man skapar olika karaktärer inom folktro. Bodbacka kom fram till att det är viktigt att analysera och förstå karaktären som man tolkar och att miljö och rekvisita i bilderna har en stor betydelse för att karaktären ska kännas äkta.

Bussman och Utriainen (2014) har i sitt examensarbete återskapat filmkaraktärer från olika genrer i form av en arbetsportfolio som kan fungera som inspiration för branskmänniskor. Syftet med studien var att återskapa karaktärerna så likt originalkaraktären som möjligt med hjälp av maskering och styling. Resultatet som Bussman och Utriainen kom fram till var att valet av modell är väldigt betydelsefullt när man ska återskapa en karaktär.

Nordström och Svanfors (2012) har gjort en inspirationsbok som sitt examensarbete där de tolkat olika traditionella sagofigurer. De kommer fram till att kreativ frihet är lönsamt för estenomer och branskmänniskor genom fritolkning av litterära karaktärer. En jämn balans med styling av kläder, hår och makeup har även stor vikt för helhetsintrycket. Inget av stylingens delmoment framhävs mer än något annat.

För att sammanfatta de tidigare forskningarna kan man konstatera följande när det gäller böckers omslag. Resultatet av Gudinavičius och Šuminas (2017) studie bidrar till kunskap om hur man skapar bokomslag mer anpassade efter läsarnas behov och enligt vilken folkgrupp och ålder man vill nå ut till. Enligt Debono (1998) är skönlitterära omslag betydelsefulla. Om omslaget är tilltalande får romanens författare uppmärksamhet. På samma sätt visar undersökningen som Shinahara, Karamatsu, Harada, Yamaguchi och Uchidas (2019) gjort att formgivningen i den grafiska designen ger intryck och atmosfär inom olika genrer. Knowlton och Hackets (2015) studie visar att informativa omslag lockar läsare samt att det ger synlighet åt förlagen. När det gäller tolkning av fiktiva karaktärer menar Bodbacka (2012) att omgivningen har en stor betydelse när det gäller att lyfta fram karaktären, medan Bussman och Utriainens (2014) resultat påvisade hur betydelsefullt

valet av modell är. Resultatet som Nordström och Svanfors (2012) kom fram till tyder på att styling av kläder, hår och makeup bör förstärka varandra i karaktärens helhet.

5 Metoder

I följande kapitel beskrivs de metoder som använts under arbetets gång samt valet av modeller och fotografier. Slutligen beskrivs även arbetets praktiska genomförande. Som datainsamlingsmetod används dokumentstudier samt styling med makeup, hår och kläder. Respondenten har valt följande datainsamlingsmetoder eftersom de utgör studiens praktiska genomförande. Inför resultatredovisningen samlade respondenten även information om typsnitt och grafisk design för att kunna framställa bokomslagen med titel och författarnas namn. Dataanalysmetoden som använts är bildanalys för att kunna beskriva, tolka och förstå bilderna.

5.1 Dokumentstudier

Med dokument syftar man på skrivna arbeten som någon sammanställt om ett visst ämne. Dokument finns i många olika format såsom statistik, privata handlingar och litteratur. Forskarens behov avgör vilka dokumenten som ska eftersökas. (Olsson & Sörensen, 2011, s. 144). Informationen man hämtar från litteratur gäller teorier och kunskap från tidigare forskning. Vid val av litteratur till dokumentstudier bör man fundera ut vad man vill ta reda på och hur man ska besvara sina frågeställningar. Att formulera sig tydligt är väsentligt för att studien ska uppfattas på rätt sätt och för att inga viktiga delmoment ska förbises. (Patel & Davidson, 2019, ss. 66-69). Vid sökning av information till en studie kan man utgå från nyckelord som är relevanta för studiens frågeställningar. I databaser kan man göra sökningar med nyckelorden och hitta relevant litteratur eller forskning. (Bell, 2016, ss. 78-79). När man hämtar sin information ska man vara källkritisk och även hänvisa till sina källor och varifrån man hämtat informationen. En primärkälla är författaren till litteraturen, artikeln eller forskningen som man hämtat informationen från. En sekundärkälla är en källa som bygger vidare på primärkällan. En sekundärkälla är ofta en utvärdering eller tolkning av primärkällan. (Bell, 2016, ss. 142-143)

5.2 Val av modell och fotograf

Vid valet av modeller har respondenten utgått från modeller som passar in på karaktärerna i böckerna som ska tolkas. Respondenten har utgått från modellernas hudfärg, hårfärg och

tidigare erfarenhet framför kameran. Vid val av fotograf har respondenten utgått från tidigare erfarenhet och personlig anknytning.

Till karaktären Frances har respondenten valt Emelie Ahtola. Emelie har ljus hy, gröna ögon och långt mörkbrunt hår med pannlugg. Respondenten valde henne för hennes oskyldiga och vänliga ansiktsdrag som återspeglar Frances som karaktär. Hennes mörka hår passar även in på beskrivningen av karaktären i boken.

Till karaktären Bobbi har respondenten valt Alexandra Andersson. Alexandra har ljus hy, gröna ögon och långt, brunt hår. Bobbi och Frances behövde likna på varandra och respondenten valde därför Alexandra, eftersom hon och Emelie har likheter i sina utseenden såsom anatomiska drag i ansiktet, hudfärg och hårfärg. Alexandra är även väldigt erfaren framför kameran och duktig på att uttrycka sig i sitt kroppsspråk.

Till karaktären Jana har respondenten valt Filippa Salomaa. Hon har ljus hy, mörkbrunt hår och bruna ögon. Respondenten valde henne eftersom hon har mycket erfarenhet framför kameran samt eftersom hennes ansiktsdrag (ögonfärg och hårfärg) passade in på beskrivningen av karaktären. Filippa har även stark benstruktur i ansiktet och kan uttrycka sig i sitt kroppsspråk.

Till karaktären Kristina har respondenten valt Elin Sigfridsson. Elin har långt, blont hår och blåa ögon. Trots att hårfärgen skiljer sig från karaktären valde respondenten Elin som modell för hennes naturliga och oskyldiga ansiktsuttryck och den ungdomlighet som hon har i sina anatomiska drag.

Fotografen som respondenten valt är Lotta Tamminen. Lotta arbetar som fotograf och respondenten höll ett möte med henne för att gå igenom planeringsskedet till studiens bilder. Det fanns likheter mellan Lottas tidigare fotograferingar och studiens planerade bilder. Lotta bemötte även respondentens visioner och kom med vidare utvecklingsförslag för att resultaten skulle bli så bra som möjligt. För omskapandet av Sjalarnas ö använde respondenten Carolina Forsman som ersättande fotograf på grund av en schemaförändring med kort varsel.

5.3 Styling med makeup, frisyr och kläder

Till en basmakeup används foundation i hela ansiktet för att jämna ut hudtonen. Foundationens nyans får vara så nära ansiktets naturliga nyans som möjligt. En flytande foundation appliceras bäst med svamp eller borste. (Brown, Bergsma Otte, & Wadyka, 2011, ss. 56-58). En concealer används för att ljusa upp, neutralisera och täcka mörka ringar under ögonen samt dölja orenheter eller pigmentfläckar i huden. Concealer appliceras enkelt med en makeupsvamp, borste eller med fingrarna och färgen som appliceras under ögonen får gärna vara en nyans ljusare än hudtonen för att ge ett mer vaket intryck. För att inte riskera att concealern sjunker in i fina linjer eller börjar separera är det bra att sätta den med ett puder. (Potter-Dixon, 2017, ss. 30-35). Med puder sätter man de flytande basprodukterna på plats. Pudret ska vara i samma nyans som ens foundation för att ge huden en jämn ton. Transparent puder som inte ger någon extra täckande nyansering kan även användas i hela ansiktet. Redskapen som används för att applicera ett puder är borste eller pudervippa. (Brown, Bergsma Otte, & Wadyka, 2011, ss. 66-68)

För att ge ansiktet mer form och illusioner av skuggor används bronzer. En bronzer kan ha neutral, askig eller varm underton beroende på önskad effekt. En askig eller neutral bronzer ger effekten av skuggning och kan appliceras under kindbenen, under hakan eller vid näsryggen. En varmare bronzer ger en mera brunbränd effekt och kan appliceras på kindbenen, näsan och pannan där man naturligt skulle bli brunbränd. (Brown, Bergsma Otte, & Wadyka, 2011, ss. 70-72). Rouge används för att ge ansiktet en naturlig rodnad och finns i olika undertoner som rosa, orange och lila. Rouge kan appliceras med borste och lättast hittar man placeringen genom att le, för att enkelt kunna se kindäpplen. (Brown, Bergsma Otte, & Wadyka, 2011, ss. 76-77). Highlighter kan appliceras för att ge glöd till ansiktet. Highlighter placeras ofta uppe på kinderna, över läppen för att ge en lyftande effekt eller vid näsryggen för att ge dimension till ansiktet. Highlighter är en skimrande pärlemorfärgad produkt som kan vara vit, rosa eller guldig i sin nyans. (Potter-Dixon, 2017, ss. 62-63)

Ögonbrynen kan målas in med en penna, vax eller gel. Ögonbrynen borstas på plats med ögonbrynsborste i riktning med hårstråna. För ett naturligt resultat målar man in brynen genom att följa brynens naturliga form med lätta stråliknande penseldrag. När man väljer

brynfärg bör den vara så lik ens naturliga brynfärg som möjligt eller i en aningen ljusare färg. (Potter-Dixon, 2017, ss. 42-53)

För att framhäva ögonen används ögonskugga på ögonlocken. Ögonskuggor kommer ofta i puderform och finns i olika färger och texturer såsom matt, glittrig eller skimrig. För att ljusa upp och framhäva ögonen används ljus ögonskugga och för att förminska eller förstärka används mörka ögonskuggor. Olika färger på ögonskuggan kan även framhäva pupillens färg. Ögonskuggor appliceras bäst med små makeupborstar eller med fingrarna. (Brown, Bergsma Otte, & Wadyka, 2011, ss. 94-96). En fast eyeliner i form av en kajalpenna fungerar både till ögats vattenlinje och övre och nedre ögonlock nära fransraden. En svart eyeliner ger en dramatisk effekt och syns bäst på långt avstånd medan en brun eyeliner ger en något mer dämpad effekt. En vit eller elfenbensfärgad eyeliner kan användas i vattenlinjen för att få ögonen att upplevas större och ge ett mer vaket intryck. (Brown, Bergsma Otte, & Wadyka, 2011, ss. 100-103). För att rama in och lyfta fram ögonen används mascara på ögonfransarna. Svart mascara är ofta standardfärgen och ger mest effekt med volym och längd till de naturliga fransarna. Lösögonfransar används för att ge en mer dramatisk effekt till de naturliga fransarna och de fästs med ögonfranslim. (Brown, Bergsma Otte, & Wadyka, 2011, ss. 110-114).

Läppstift appliceras för att tillföra färg på läpparna. Läppstiftsfärger finns både i neutrala toner och starka färger och har ofta nyanser av rött, rosa, orange eller brunt i sig. Vill man tillföra glans till läpparna kan man applicera ett läppglans direkt på läpparna eller över läppstift. (Brown, Bergsma Otte, & Wadyka, 2011, ss. 79-83)

När man vill framhäva trötthetstecken som en del av specialeffektsmakeup appliceras foundation som är aningen ljusare i tonen än den egna hudtonen. Trötthetstecken runt ögonen framhävs genom att följa de naturliga blålila partierna under och runt ögonen. Med en liten borste applicerar man vaxfärg eller concealer i brunlila färg som påminner om färgen som underögonens mörka ringar normalt har. Med samma färg kan man fördjupa ansiktets linjer såsom vid brynbenet, näsryggen och vid kindbenen för att ge en avsmalnande och insjunkna effekt. (Spencer, 2009, s. 142)

När man skapar fräknar med hjälp av makeup används en tunn kajalpenna eller ögonbrynspenna i en brun färg. Genom att slumpmässigt dutta ut små prickar över näsan, kinderna, tinningarna och pannan skapar man en realistisk illusion. Med en makeupsvamp

kan man försiktigt pressa in de ditritade fräknarna för att lätt suddas ut dem och göra dem mer realistiska. Applicera rouge över kinderna med en fluffig borste för att sota ut fräknarna ytterligare. Det här ger huden en naturlig rodnad och fräknarna ser mer naturliga ut. (Ariel Tejada, 2021)

Vid styling av hår underlättar det att använda olika redskap såsom kammar och borstar för att släta ut håret. Man kan även kamma håret i motsatt riktning för att tupera håret och på så sätt skapa volym (Campsie, 2000, s. 136). Värmeverktyg hjälper till att forma håret - locktänger ger håret skruvlockar och plattjärn kan räta ut eller forma håret i önskad riktning. (Campsie, 2000, s. 139). Stylingprodukter ger frisyren bättre hållbarhet och ger mer textur till rakt hår, fungerar som värmeskydd eller slätar ut flygigt hår. Hårvax och gelé hjälper till att forma håret och få stråna att hållas på plats. Vax och geléer finns i olika konsistenser och kan ge varierande slutresultat, matt eller glansig yta, enligt önskat behov. Hårspray används ofta som avslutning vid en styling för att få frisyren att hålla under en längre tid. (Campsie, 2000, ss. 134-135)

När man flätar hår delar man upp håret i tre sektioner och för in varje sektion från sidorna in till mitten i tur och ordning. När man gör en inbakad fläta börjar man på samma sätt men högre upp på huvudet. För varje sektion man för in till mitten tar man lite av det hår på sidorna som ännu inte blivit flätat. När man flätat in allt hår avslutar man med vanlig flätteknik. (Schei, 2014, ss. 14-16)

Vid klädstyling är det enkelt att utgå från basgarderober. Stilrena och enkla plagg som jeans, en klassisk blazer, vit skjorta, t-shirt, kostymbyxor, långärmad tröja, ullkofta, svart klänning och en kapp är några exempel på plagg i basgarderober. Med hjälp av färger och material i plaggen går det att kombinera ihop stilhelheter i näst intill obegränsade kombinationer. Accessoarer som skor, bälten och signatur Smycken kan hjälpa plaggen att framhävas, formas eller lyftas fram. (von Sydow & de Poret, 2015, ss. 45-55). Ska stylingen återspegla en historisk tidsperiod kan man analysera bilder från ifrågavarande tidsperiod. Med moderna plagg kan man återspegla en historisk era genom kreativa lösningar som att sy om plaggen eller kombinera dem med accessoarer som motsvarar tidsperioden. (T. Kidd, 1996, ss. 6-7)

5.4 Bildanalys

En bildskapares syfte är att göra sin bild förstådd och skapa reaktion hos dem som betraktar den. En betydelsefull bild kommer att stanna i minnet hos åskådaren. (Segerholm, 2009, s. 80). Bildspråket handlar om att berätta och förmedla det man vill uttrycka. Ibland behöver man ställa sig själv frågor och analysera om man tolkat bilden på rätt sätt. Man kan fundera på om kompositionen i bilden är rätt när ögat löper genom bilden, eller om blicken fastnar på något som stör. Man kan fråga sig om alla element i bilden har en funktion eller om något bör uteslutas. Stora element som bakgrunden ska tas i beaktande så att fokuset i bildens huvudmotiv inte försvinner. (Lindberg, 2006, s. 156)

När man analyserar en bild jobbar vänster och höger hjärnhalva på olika sätt. Vänster hjärnhalva reagerar på vad bilden föreställer och utger bildens denotation. Man analyserar om bilden innehåller en eller flera människor, vilken miljö det är fråga om och hurdana objekt bilden innehåller och hur kompositionen ser ut. En sådan översiktlig analys har ofta samma resultat om flera personer analyserar samma bild. När höger hjärnhalva analyserar bilden kallas det konnotation. Bildens konnotation kan se olika ut om flera människor analyserar samma bild eftersom det innefattar betydelsen i bilden kopplat till de personliga tankar och känslor som bilden väcker hos åskådaren. (Bergström, 2021, s. 176)

5.5 Typsnitt och grafisk design

Ett bokomslag kan innehålla ett fotografi, en illustration eller en abstrakt design. Allt från tecknade krumelurer till skarp, modern typografi. Designmöjligheterna är oändliga. Under designprocessen tar man hänsyn till författaren och hans varumärke. Läsarnas förväntningar beaktas också och beroende på bokens genre beaktas även val av känsla, färg och typsnitt. (Reid, 2017)

Typsnitt finns i alla dess former och ibland kan skillnaden mellan dem vara mycket liten. Det enklaste sättet att välja ut ett typsnitt är att rangordna dem enligt deras huvudgrupper. På så vis blir det lättare för skribenten att välja ett passande typsnitt utan att bläddra igenom tusentals olika typsnitt. Dessa huvudgrupper är: 1) seriffer, dvs. bokstäverna med små fötter, 2) san-serifer, dvs. linjära bokstäver utan fötter, 3) mekaner, som påminner om seriffer men har grövre sträck, 4) realer, dvs. mycket kraftiga seriffer, 5) didoner, seriffer

som går mellan grova och tunna sträck i sina bokstäver, 6) scripter, som påminner om handstil samt 7) extremer, som är mer lekfulla i sina former. (Melin, 2011, ss. 45-46)

Man behöver välja ett passande typsnitt för sitt ändamål. En löpande text skrivs ofta i en serif eller sans-serif eftersom det kan kännas mer behagligt och lättläst för ögonen än att ögna igenom en text skriven i ett extremt typsnitt. Extremer och scripter är bättre lämpade för rubriker eller logotyper. När man väljer typsnitt till en rubrik, titel eller logotyp bör man fundera på vilken känsla man vill uttrycka. Man behöver vara kritisk och bedöma typsnittens grafiska uttryck i sitt textinnehåll. En tjock serif kanske inte lämpar sig för en blomsteraffärs logotyp och på samma sätt vore det kanske märkligt för en träningslokal att använda sig av ett snirkligt scripttypsnitt – det skulle kunna se för lekfullt ut. (Melin, 2011, ss. 46-49)

I en utbildningsvideo från Envato Tuts+ Free Courses (How to Design a Book Cover [Videoklipp], 2020) tas processen som man följer när man designar ett bokomslag upp. Det finns riktlinjer hos olika förlag kring storleken på omslaget i förhållande till pärmens storlek samt utfyllnad under tryckprocessen. Själva designen av omslaget ger en kreativ frihet och skaparen kan fritt leka runt med placeringen av omslagets texturor. Bokens titel och författarens namn är väsentliga och bör lyftas fram tydligt med större teckenstorlek. Andra texturor på omslaget i mindre teckenstorlek kan informera om eventuella andra böcker i samma serie, om författaren är känd från tidigare verk eller om boken vunnit några priser.

Respondenten utgick från följande metodiska grunder vid skapandet av bokomslagen efter att fotografen skickat in de redigerade bilderna. Eftersom omslagen endast skapas för studiens praktiska genomförande och inte för ett förlag togs ingen hänsyn till specifika mått utan omslagen skapades i A4-storlek.

5.6 Studiens praktiska genomförande

Stylingen till omslagen har gjorts i följande ordning: 1) Samtal med vänner, 2) Märkta för livet och 3) Själarnas ö. Stylingen har gjorts hemma hos respondenten med respondentens kundbaserade makeupprodukter och verktyg. Kläderna har lånats från modellerna och Wasa Teater och stylingen har utgått från respondentens planering. Fotograferingarna har utförts hemma hos bekanta till respondenten samt utomhus. För samtliga stylingtillfällen har respondenten satt ihop så kallade moodboards med inspiration och planering av stylingen och bildinspiration för fotografen och modellerna att ta del av. Respondenten delar med sig av en förenklad version av dessa moodboards. Bilderna är hämtade från Pinterest och Instagram och är alltså inte respondentens egna bilder. Se bildreferenser i källförteckningen.

Samtal med vänner

Till Bobbi gjordes en bas med foundation som stämde överens med modellens egen hudton. Concealer applicerades för att ljusa upp under ögonen och bronzer användes för att skugga ut modellens kindben, käklinje och näsrygg. Puder applicerades för att ge en mer täckande effekt och samtidigt låsa in de flytande produkterna. Till ögonmakeupen applicerades en brun kajalpenna för att markera ut en vinge ytterst vid ögonen som sedan suddades ut med hjälp av brun ögonskugga. Fransarna fylldes i med svart mascara och ögonbrynen målades in med en ögonbrynspenna som matchade modellens egna bryn. På läpparna lades ett ljusrosa läppstift med ett genomskinligt läppglans över.

Håret lockades med locktång och tupering gjordes vid kronan på huvudet för att tillföra volym. Modellens pannlugg doldes med hjälp av hårspännen och avslutningsvis användes hårspray.

Kläderna till Bobbi var modellens egna och bestod av ett svart linne som viktes in för att uppfattas som en kortare modell än det egentligen var. Slitna, vida blåa jeans och en brun flanellskjorta slutförde stylingen. Modellens egna smycken användes som accessoarer och dessa bestod av örhängen, ringar och ett armbandsur i guld.

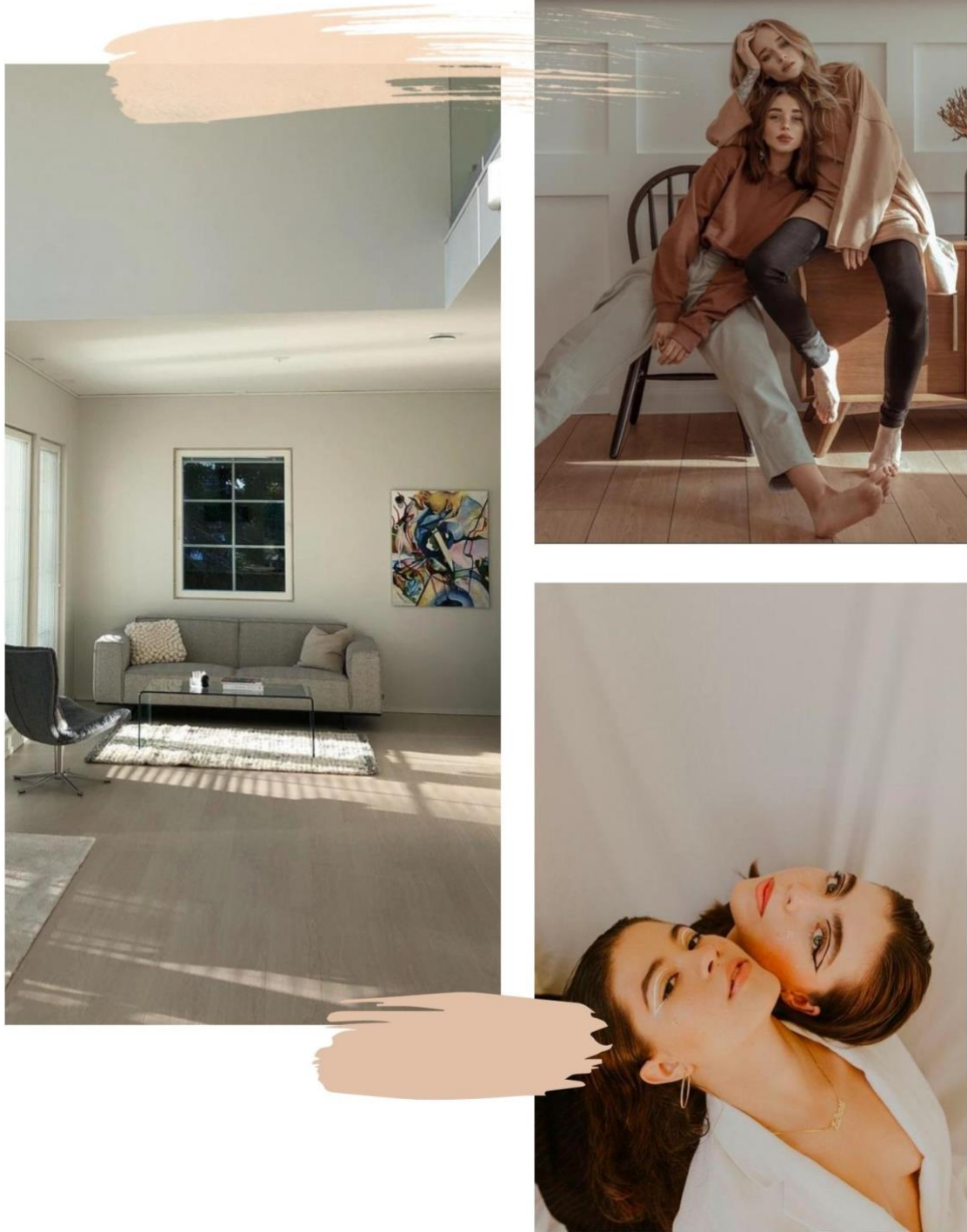
Till Frances applicerades en täckande foundation i samma nyans som modellens hudton. Concealer applicerades under ögonen för att ljusa upp. Löspuder användes för att matta till och låsa in de flytande produkterna. En neutral bronzer lades lätt under kindbenen för

att framhäva dem. Ögonmakeupen bestod av ljusbrun ögonskugga över hela ögonlocket samt vit skimrig ögonskugga innerst vid ögonen och under ögonbrynen. Ögonbrynen fylldes i med en ögonbrynspenna och endast liten mängd mascara applicerades på fransarna för att lyfta fram dem på bilderna – de fick inte framhävas för mycket. En varm rosa rouge applicerades på kinderna, upp mot kindbenen och på nästippen. Till läpparna användes ett läppstift i en djupare bärnyans.

Håret fönades med rundborste för att runda in topparna. Plattjärn användes även för att forma topparna på håret och stylingen avslutades med hårspray.

Kläderna till Frances var modellens egna kläder. Stylingen bestod av krämvita linnebyxor tillsammans med en beige stickad tröja med polokrage samt modellens egna smycken som bestod av ett par örhängen i guld.

Fotograferingen utfördes hemma hos vänner till respondenten i Gerby. Parets soffa lånades till iscensättningen.

Figur 6. Moodboards för Frances och Bobbi

Märkta för livet

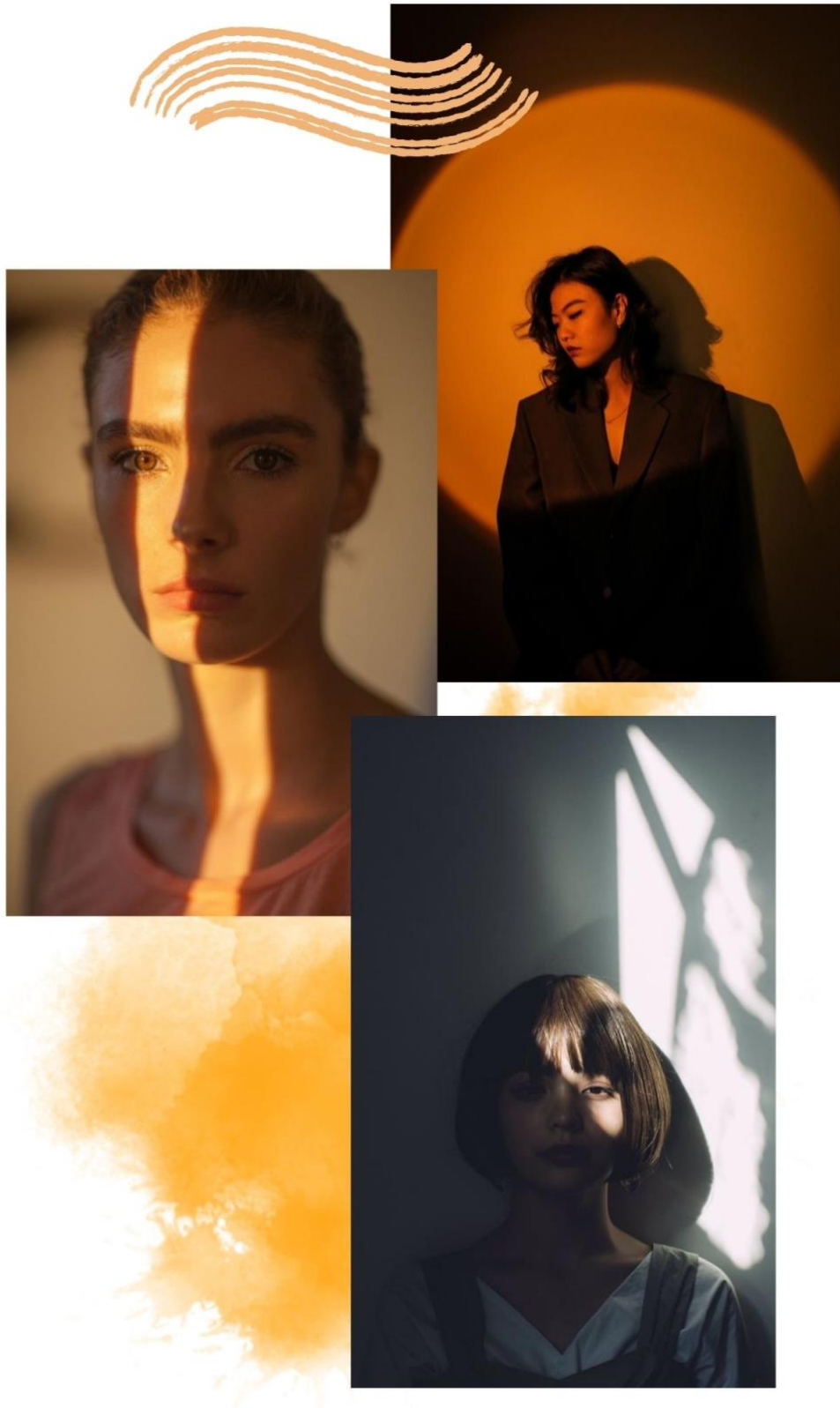
Till Janas makeup applicerades en bas av foundation och concealer som stämde överens med modellens egen hudton. Puder applicerades i hela ansiktet för att sätta bassminket på plats. En kalltonad bronzer lades under kindbenen och runt käklinjen för att skugga ansiktet. En aprikosfärgad rouge applicerades på kinderna för att ge en naturlig rodnad till huden. Ögonmakeupen bestod av en kalltonad brun ögonskugga över hela ögonlocket. Med hjälp av en mörkare brun skugga formades en smal vinge ytters vid ögonen som suddades ut med samma ögonskugga för att ge en mjukare form. Den mörkbruna skuggan suddades även ut vid ögonvecket. En ljusare beige ögonskugga applicerades sedan på ögonlocket för att ljusa upp innerst vid ögonen. Lösögonfransar placerades ytters vid ögonen för att ge en förlängande effekt och ögonsminkningen avslutades med svart mascara. Ögonbrynen målades in med en mörk ögonbrynspenna och borstades på plats med hjälp av bryngelé till en fylligare och skarpare form jämfört med modellens naturliga bryn. Till läpparna användes ett ljust, neutralt läppstift med rosa underton. Över läppstiftet applicerades ett genomskinligt läppglans i ett lätt lager.

Håret stylades med plattjärn för att få modellens naturliga lockar att sitta rakt. Håret delades in till en sidbena och kammades slätt bakåt till en hästsvans. Hårgelé användes för att få frisyren att sitta mer slickat och stylingen avslutades med hårspray.

Kläderna till Jana var lånade av en vän till respondenten. Stylingen bestod av en vit silkestopp och en beige kavaj.

Fotograferingen utfördes utomhus mot en husvägg. Fotografen och respondenten ville ha naturligt ljus med hårda skuggor i bilderna så fotograferingen utfördes mitt på dagen när solen var som högst på himlen.

Figur 7. Moodboard för Jana Berzelius

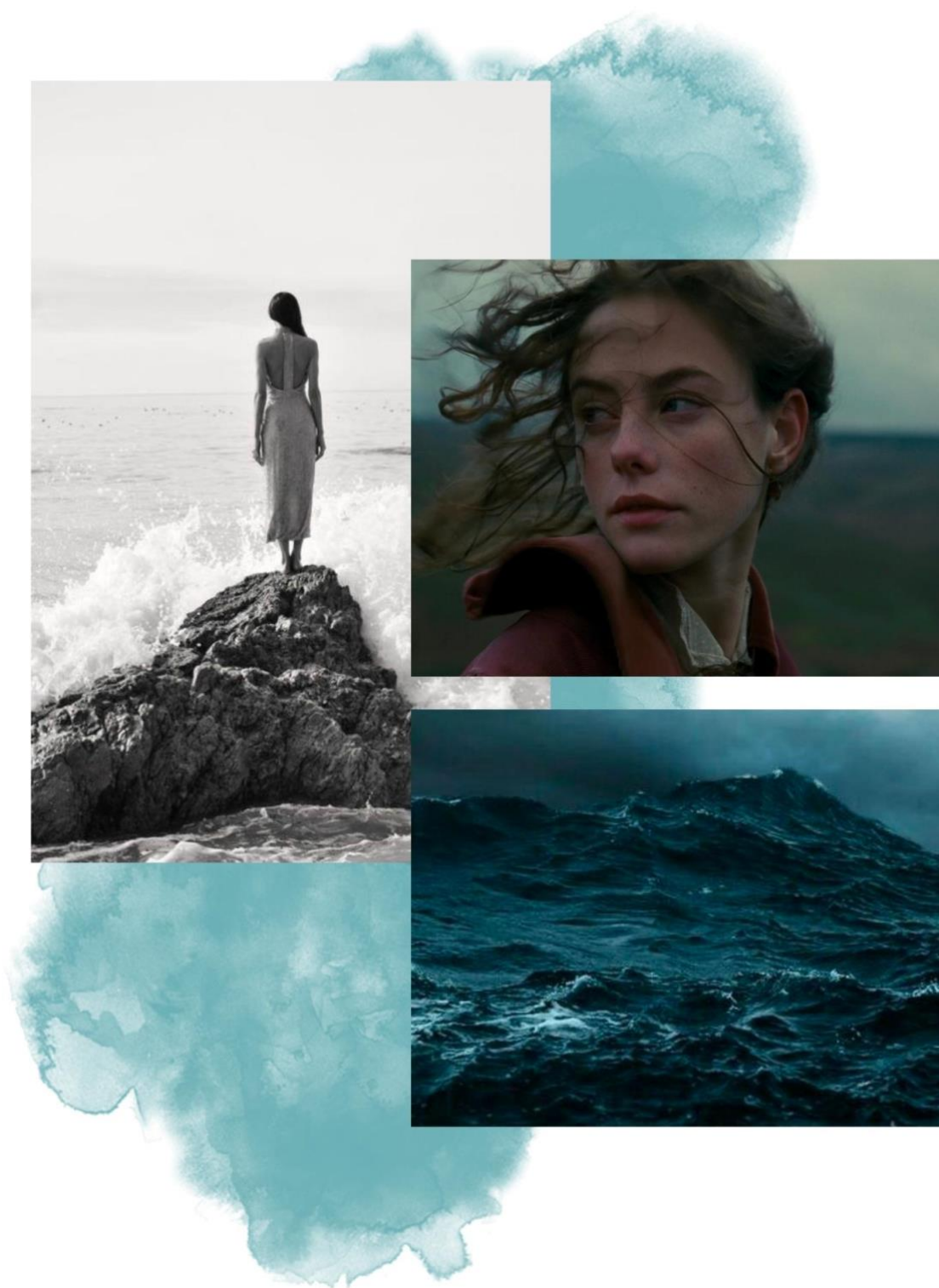
Själarnas Ö

Till Kristinas makeup applicerades ett tunt lager av foundation som bas. Med hjälp av lila, rosa, röd och brun vaxfärg blandades en färg ihop som sedan målades under ögonen och under brynbenet för att framhäva trötthetstecken. Ögonbrynen formades buskigare med hjälp av en brynborste och fylldes i med en ljus ögonbrynspenna. Med en kalltonad bronzer skapade skuggning vid kindbenen, tinningarna, käklinjen, näsryggen samt under läpparna. Fräknar ritades in som små prickar med en brun ögonbrynspenna över näsan och ut på kinderna. Fräknarna suddades lätt ut med en sminksvamp för ett mer naturligt resultat. En rosa rouge applicerades på kinderna över fräknarna samt på nästippen. På läpparna applicerades concealer för att dämpa modellens egen läppfärg. Vid munöppningen applicerades ett lätt lager med ljusrött läppstift för mer dimension.

I håret applicerades texturprodukter för att tillföra volym. Håret flätades till en tjock inbakad fläta med stora partier av flätan utdragna för en rufsigare frisyra. En glansig hårgelé placerades nära hårfästelinjen i pannan för att efterlikna smutsigt hår. Stylingen avslutades med hårspray.

Kläderna till Kristina lånades från kostymateljén på Wasa Teater och bestod av en brungrå klänning i grovt vävt tyg med knäppning vid kragen.

Fotograferingen utfördes utomhus vid klippor nära havet. Fotografen och respondenten ville ha naturligt och mjukt ljus i bilderna med havet i bakgrunden. Fotograferingen ägde rum tidigt på morgonen när solen börjat gå upp för att ljuset i bilderna inte skulle bli alltför skarpt.

Figur 8. Moodboard för Kristina Andersson

6 Resultatredovisning och tolkning

I följande kapitel redovisas resultatet. De tre omslagen tas upp i samma ordning som tidigare i arbetet: 1) Samtal med vänner, 2) Märkta för livet och 3) Själarnas ö. Resultatet presenteras i bildserier med en bild på bokomslaget och därefter närmare bilder av karaktärerna. Efter bilderna kommer resultatredovisningen och tolkningen. Avslutningsvis presenteras resultatets slutsats och sammanfattning under samma rubrik.

6.1 Samtal med vänner

Figur 9. Omslaget till Samtal med vänner

I bilderna ser man karaktärerna Frances och Bobbi sitta barfota på en soffa i ett upplyst rum med ljus interiör. Frances har en stor beige stickad tröja på sig tillsammans med krämvita byxor. Hennes hår har kammats slätt och hennes ansikte har en naturlig makeup bortsett från hennes röda läppar. Bobbi har lockar i sitt hår och en skarp ögonsminkning med vinge. Hennes kläder har mörka färger upptill i form av ett svart linne och en brungrön flanellskjorta. Nedtill har hon ljusblåa jeans med slitage på knäna och hon bär många smycken i form av armbandsur, ringar och halsband. Hennes naglar är målade i en mörk färg.

På omslagsbilden (figur 9) ser man Frances och Bobbi sitta tätt intill varandra på en soffa. Omslagets titel är på originalspråket engelska och typsnittet är i en tjock sans-serif i en gul färg. Enligt Debono (1998) ska ett omslag lyfta fram författaren och ge dem synlighet, därav respondentens val av färg till typsnittet som påminner om originalomslaget (se figur 2). Gudinavičius och Šuminas (2017) lyfter fram att bokomslag ska anpassas efter folkgruppen man vill nå ut till, i det här fallet unga vuxna och främst kvinnor. Man ser att karaktärerna är unga kvinnor i moderna kläder och läsaren kan således förstå att boken hör till samtida skönlitteratur och att handlingen därmed utspelar sig i modern tid som Malatesta (2018) nämner. Enligt Linnet Cox (2006) bör plaggen representera tidsperioden karaktärerna lever i. I fallet med *Samtal med vänner* ser man att det är frågan om nutid. I boken *Samtal med vänner* beskriver Rooney (2017) att Frances och Bobbi liknar på varandra i sina anatomiska drag men att deras personligheter skiljer dem åt. Frances beskrivs som osäker och blygsam i motsats till Bobbi som har en självsäker utstrålning. Detta kommer också fram i karaktärernas placering i bilden. Bobbi sitter högre upp än Frances med blicken riktad rakt in i kameran, vilket får henne att se mer överlägsen ut. Frances lutar sig mot Bobbis knä med blicken riktad bortåt från kameran vilket får henne att se mer underlägsen ut och respondenten tolkar även hennes bortvända blick som mer frånvarande och dagdrömmande.

Corson, Glavan och Gore Nocross (2019) nämner att karaktärernas personligheter kan komma fram genom deras kläder. Nix-Rice (1996) säger att material som jeans, flanell och stickat återspeglar bekvämlighet och man kan se båda kvinnorna på omslagsbilden bära dessa material. Enligt Nordström och Svanfors (2012) ska stylingen av makeup, hår och kläder förstärka varandra i karaktärens helhet. De två karaktärerna på omslaget skiljer sig från varandra när det gäller styling.

Figur 10. Oskyldiga Frances

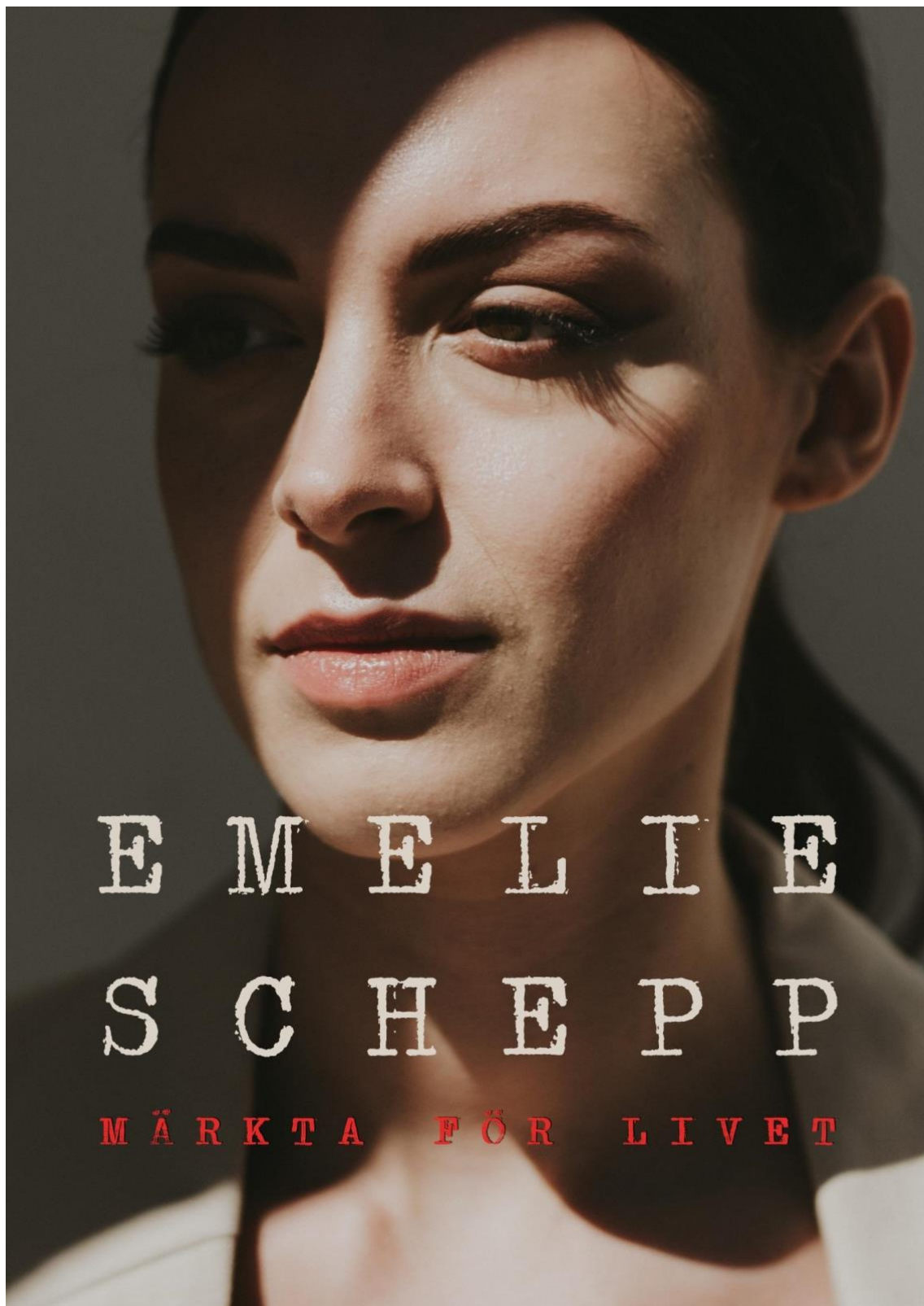
Figur 11. Självsäkra Bobbi

Frances (se figur 10) har en väldigt naturlig sminkning, röda läppar och slätkammat hår med en gardinlugg bortkammad från ansiktet. Rooney (2017) beskriver Frances som en naturlig skönhet som trots det är väldigt osäker som individ. Nelson (2016) beskriver makeup som ett uttrycksmedel och att var individ väljer hur de vill framhäva sig. I enlighet med Rooneys (2017) beskrivning av Frances har respondenten skapat en väldigt naturlig makeupstyling som inte är alltför uttrycksfull. Enligt MasterClass (2022) kan man basera karaktärer på folk man känner och respondenten tolkade det här utifrån bekanta med liknande personlighetsdrag som Frances beskrivs ha. I Rooneys (2017) berättelse har Frances många konstnärliga intressen såsom poesi och litteratur. Respondenten tolkar det här genom hennes röda läppstift vilket gör henne mer konstnärligt uttrycksfull. Färgerna på Frances kläder är väldigt nedtonade och ljusa vilket enligt Carlström (2011) speglar en viss oskyldighet och mjukhet.

Färgerna på Bobbis kläder (se figur 11) är jordnära, vilket uppfattas som tryggt och pålitligt enligt Carlström (2011). Bobbi har dock fler element och detaljer i sin stilhet såsom hennes accessoarer. Enligt Nix-Rice (1996) används accessoarer för att binda ihop eller balansera en styling vilket syns i Bobbis stilhet med hennes smycken, slitaget på jeansens knäparti samt de svartmålade naglarna. Respondentens tolkning grundar sig på att Bobbi har mycket personlighet, vilket behöver komma fram genom många detaljer i stylingen, jämfört med Frances som har färre detaljer och element i stylingen vilket grundar sig på hennes mer försiktiga personlighet. Bobbi har även en kraftigare makeup med mörk ögonskugga och hennes hår har mjuka lockar i sig. Enligt Corson, Glavan och Gore Nocross (2019) lyfter makeupen fram karaktären och fungerar som en visuell tolkning av personligheten. Därför har Bobbi fått en hårdare makeup som får henne att se tuffare ut. Corson, Glavan och Gore Nocross (2019) nämner även att den visuella tolkningen i stylingen bör utspelas fysiskt av skådespelaren och det kan man också se i modellens allvarsamma blick.

6.2 Märkta för livet

Figur 12. Omslaget till Märkta för livet

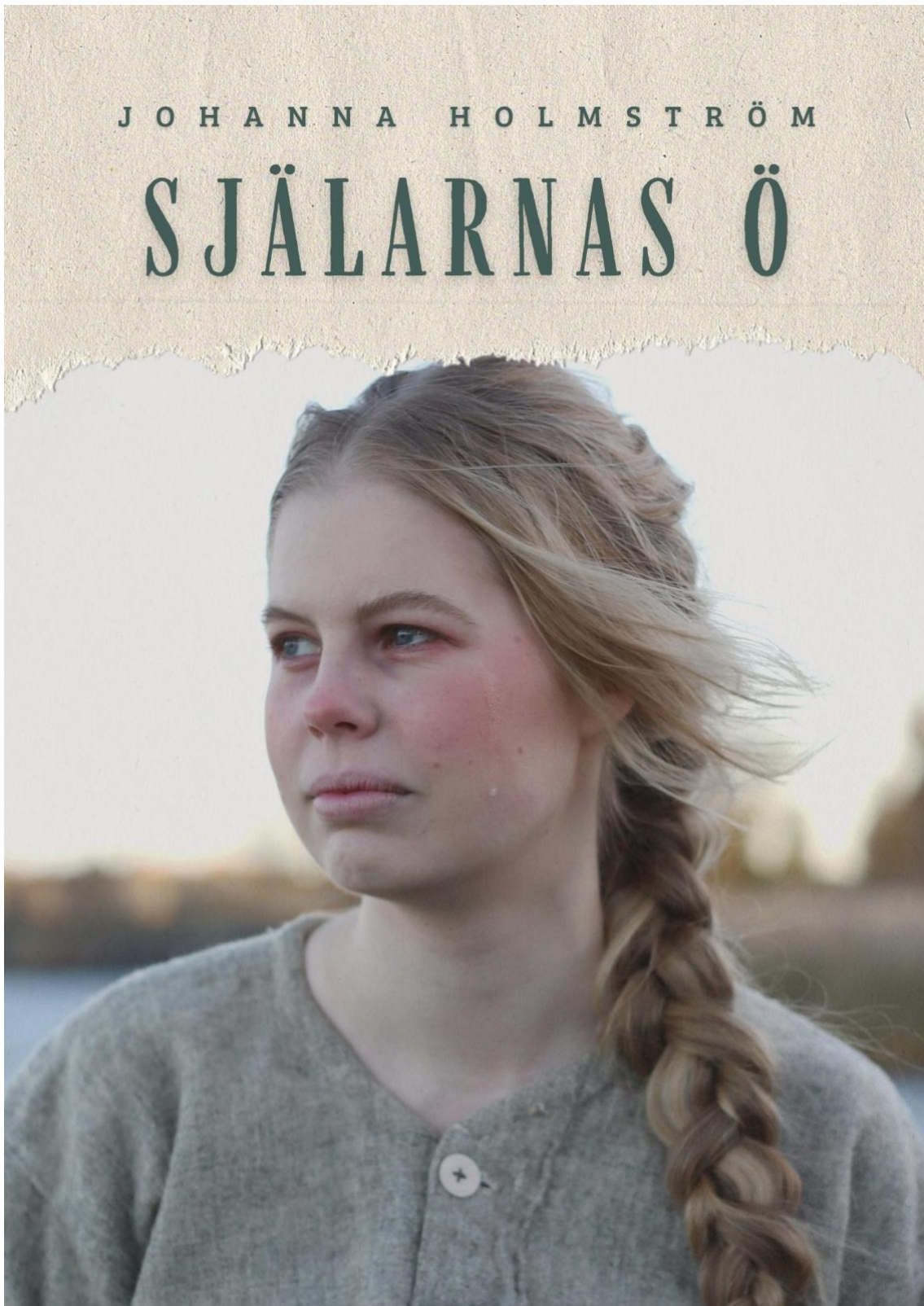
Figur 13. Mystiska Jana Berzelius

På bilderna kan man se karaktären Jana Berzelius som har ljus hy och mörkt hår. Hon står mot en enfärgad bakgrund och skuggor faller över hennes ansikte. På sig har hon en beige kavaj och håret är fastsatt i en stram hästsvans. Hennes blick är uttryckslös och neutral och man kan skimta en skarp ögonsminkning och en glansig läppfärg i de upplysta delarna av ansiktet som inte skymms av de skarpa skuggorna.

På omslagsbilden (figur 12) ser man en närbild av den utvalda karaktären Jana med författarens namn skrivet i en beige färg och stor teckenstorlek som tar upp en stor del av omslaget. Boktiteln står under författarens namn i en röd färg och typsnittet på omslaget är skrivet med en serif som påminner om ett skrivmaskinstypsnitt. Enligt respondenten har omslaget en mystik över sig eftersom halva ansiktet på karaktären är skuggat. Travers och Harkness (2012) berättar att genom belysning och färger kan man skapa den rätta känslan som man vill förmedla i en bild. Bondeson (2011) beskriver kriminalromaner som nervkittlande, mystiska och spännande, och respondenten anser att omslaget förmedlar en mystisk känsla som går ihop med berättelsen.

I MasterClass artikeln (2022) beskrivs att en karaktärs bakgrundshistoria ger läsaren en bättre förståelse för vem karaktären är som person. I Schepps (2015) berättelse får läsaren ta del av Janas barndom där hon blev frångången sina föräldrar för att tränas upp till lönnmördare. Jana beskrivs av Schepp (2015) som en uttryckslös kvinna som aldrig ser glad ut. Enligt respondenten kommer beskrivningen fram i modellens ansiktsuttryck. Schepp (2015) beskriver Jana som en vacker, mörkhårig kvinna med bruna ögon (se figur 13) och respondenten anser att valet av modell går ihop med karaktärens beskrivna utseende. Bussman och Utriainen (2014) ser också valet av modell som betydelsefullt när man tolkar en karaktär. Enligt Corson, Glavan och Gore Norcross (2019) kan ansiktets anatomi framhävas genom makeup och respondenten anser att modellens skönhet lyftes fram genom makeupstylingen, speciellt genom den lätta rodnaden på kinderna, de skarpa ögonen och de glansiga läpparna. Schepp (2015) beskriver tydligt Janas kläder som välsittande och stilrent skurna märkeskläder i form av kavajer och pennkjolar. Hennes kläder går ihop med yrkesrollen som åklagare och som Lurie (1981) nämner används kläderna som uttrycksmedel för omvärlden och åskådarna får genom dem en uppfattning om vem personen är. Enligt respondentens tolkning vill Jana framstå som en professionell och målmedveten individ - därav valet av kavajen i beige färg.

6.3 Sjalarnas ö

Figur 14. Omslaget till Sjalarnas ö

Figur 15. Stackars Kristina Andersson

På bilderna ser man Kristina Andersson med blanka ögon, rosiga kinder och långt flätat hår. Hennes kläder är grå i tjockt vävt tyg och hennes pannlugg blåser i vinden. Hon sitter nära havet som man kan skimta i bakgrunden och ljuset är mjukt och naturligt i bilderna.

På omslaget (figur 14) ser vi Kristina som blickar bort mot havet med en tår rinnandes ner för kinden. Bokens titel och författarens namn är skrivna i en blågrön färg med ett typsnitt i form av en tunn sans-serif. Bokens titel och författarens namn har en ram runt sig som ser ut som ett rivet gult papper och själva bilden på omslaget har en daskig gul ton i sig. Respondenten tolkar det här som en koppling till tidsperioden under vilken Holmströms (2017) berättelse utspelar sig, dvs. början på 1900-talet. Enligt respondenten kan Kristinas sorgsna blick och bokens titel ge en uppfattning om vilka känslor läsaren kommer att uppleva under berättelsens gång. Enligt Bodbacka (2012) har omgivningen en stor betydelse när det gäller att lyfta fram karaktären. I bakgrunden kan man skimta träd och hav som ska representera stället där berättelsen utspelar sig, dvs. den åboländska skärgården.

I Kristinas styling (se figur 15) kan man se mörka ringar under ögonen, rödbrusiga kinder och fräcknar på näsan. Respondenten utgick från hur Holmström (2017) beskriver Kristina i berättelsen. Delamer (2003) säger att analys och tolkning av karaktärens upplevelser och historia gör resultatet av stylingen trovärdigt. De trötta ögonen och de bleka, torra läpparna blev respondentens tolkning av det hårda arbetet som slitit på den unga flickan. Kristinas hår beskrivs som styvt och ovårdat och i respondentens tolkning fick hon därför en lång fläta som kan underlätta vid fysiskt arbete och barnskötsel. Kristinas hår beskrivs i romanen som ovårdat. Respondenten tolkar det som att Kristina sällan klipper sitt hår och därför har hon fått långt hår på omslagsbilden.

Kristinas klädnad är en grå klänning varav endast axelpartiet syns på bild. Klänningen är vävd i ett tjockt tyg och fästs med knappar vid kragen. Cassin-Scott (1998) säger att nämnda tidsperioder ska beaktas i stylingen av kläder. Nordbergs (Diskussionsmöte 10.10.2022) tolkning till kläderna som användes av arbetarna under tidigt 1900-tal var sällan i vit bomull och kläderna påminde mer om adelsfolkets underkläder. Respondenten tolkade tillsammans med Nordberg valet av Kristinas kläder utgående från Nordbergs tidigare erfarenhet inom historisk tolkning inom kostymdesign.

6.4 Sammanfattning

Enligt respondenten är slutsatsen följande: I **Samtal med vänner** kan man tydligt få en uppfattning om vem som är Frances och vem som är Bobbi. Detaljer i karaktärsbeskrivningarna saknas till viss mån i stylingen (till exempel Bobbis näspiercing och båda kvinnornas nämnda pannluggar). Trots det ser man tydlig skillnad på karaktärerna och deras personlighet lyfts fram med hjälp av stylingen. På omslaget till **Märkta för livet** ser man tydligt att det är fråga om en mystisk kriminalroman som är bokens genre. Frågor kan trots det väckas om karaktären på bilden är Jana Berzelius eller Mia Bolander eftersom båda karaktärerna lyfts fram i berättelsen. Mia Bolander beskrivs dock ha blondt hår, vilket innebär att hårfärgen skiljer karaktärerna åt. Jana Berzelius beskrivs dock att alltid ha nedsläppt hår för att dölja sin tatuering i nacken medan karaktären på bilden har uppsatt hår. I **Själarnas ö** kan åskådaren analysera bilden och fundera på om det är Kristina Andersson som man ser eller möjligtvis Elli Curtén som nämns mycket i berättelsen. Respondenten anser dock att tolkningsfrågan bidrar med mystik till berättelsen. Kristina beskrivs även ha brunt hår medan modellens hår är en mörkare blond nyans, vilket kan väcka funderingar i karaktärstolkningen.

Genom skapandet av bokomslagen ville respondenten kunna inspirera branskmänniskor att utforska ämnet karaktärstolkning och hur det kan utföras på ett estetiskt sätt. Respondenten ville även ta reda på vad man bör beakta när man skapar lockande bokomslag för läsaren samt hur man estetiskt tolkar en fiktiv karaktär.

Resultatet av studien visar att karaktärstolkning kan göras genom styling av makeup, frisyr och kläder. Genom rätt känsla, omgivning och ljussättning på omslagsbilden går det att skapa ett tilltalande bokomslag som lyfter fram romanens genre. Genom noggrann analys av karaktärsbeskrivningen och bakgrundsfakta till karaktären är det möjligt att estetiskt lyfta fram vem karaktären är. Omskapandet av bokomslagen påvisar att miljön och valet av modell samt modellens förmåga att skådespela och uttrycka de känslor som kommer fram i bilden har en stor inverkan. Enligt respondenten behöver man dock inte vara alltför tydlig med sin karaktärstolkning utan läsaren kan få analysera bilden på omslaget. Karaktärstolkning inom skönlitteratur är en individuell upplevelse. Att låta åskådaren själv analysera var karaktären befinner sig, när i berättelsen omslagshändelsen utspelar sig och vem karaktären är väcker mer nyfikenhet och förstärker läsoplevelsen.

7 Kritisk granskning

Respondenten kommer i det här kapitlet att kritiskt granska sitt arbete utgående från syftet, studiens frågeställningar och egna uppfattningar. Arbetet granskas i den ordning den är uppbyggd och respondenten nämner styrkor och svagheter i alla kapitel.

Studiens syfte är tydligt och nytänkande. Det finns tidigare studier inom karaktärstolkning men föreliggande studie är unik eftersom ingen tidigare tolkat skönlitterära karaktärer. Respondenten klargör noggrant vad arbetet kommer innefatta och studiens frågeställningar är tydliga.

Den teoretiska grunden består av ämnen som respondenten ansåg vara betydelsefulla för att senare kunna utföra själva studien. Källorna som använts är både från litteratur samt tagna från internet. När det gäller internetkällor har respondenten varit källkritisk och använts sig av information som kommit från journalister, författare och experter inom områdena. Citatet från Stephen King dök upp på ett flertal ställen men efter utredning av källan lär citatet förekomma i författarens memoarer *On Writing: A Memoir of the Craft*. Informationen som ges om de olika genrerna och böckerna som tolkas i studiens praktiska del är informativa och man får en uppfattning om böckernas handling utan att det avslöjar för mycket. Karaktärsbeskrivningarna är också tydliga. I de teoretiska grunderna saknas ingående information om styling av hår, men respondenten anser att det som beskrivs om hårstyling i karaktärstolkning är tillräckligt omfattande.

De tidigare forskningarna är uppdelade i forskning som innefattar skapandet av och utseendet på bokomslag samt forskning om karaktärstolkning. Det har dock varit svårt att hitta forskning inom ämnet och några av de tidigare forskningarna är inte fullständigt relevanta. Tidigare examensarbeten som tangerat ämnet karaktärstolkning har använts eftersom sökningarna gav svaga resultat och de tidigare examensarbetena påvisade betydligt mer relevanta resultat.

Metoderna som använts är beskrivande och har underlättat skapandet av den praktiska delen och till resultatet av studien. Trots att flera ämnen har placerats under samma underrubrik får man en tillräcklig beskrivning av metoderna. Kapitlet är aningen långt och skulle kunna kortats ner. Studien planerades och utfördes på ett lyckat sätt och samarbetet med fotografen Lotta Tamminen resulterade i välgjorda bilder som motsvarade

respondentens vision. Utförandet kunde ha fått ett mer enhetligt slutresultat om samma fotograf använts till alla tre omslag. På grund av att fotografen fick förhinder inför skapandet av det sista omslaget var respondenten tvungen att ta in Carolina Forsman som fotograf för de sista bilderna. Trots bytet av fotograf är alla bilder professionellt framställda och respondenten är tacksam för samarbetet med båda fotograferna.

Studiens resultat analyserades noggrant och ingående av respondenten och strukturerades upp på ett tydligt sätt bild för bild. Studiens ämne är ovanligt och några av de tidigare forskningarna var svåra att använda för resultatredovisningen. Därför har respondenten således utgått mer från de teoretiska grunderna samt sin egen tolkning och analys. Respondenten anser att resultatet blev lyckat och överträffade respondentens förväntningar. Bokomslagen är välgjorda och böckernas genre har tydligt kommit fram. Deras design skiljer sig från varandra och en röd tråd saknas till viss del. Respondenten anser dock att det är mer betydelsefullt att böckernas genre och omslagens känsla framhävs i bilderna än att ha ett genomgående tema. Det här gav även respondenten mer kreativ frihet och variation i utförandet. Sammanfattningen besvarar tydligt studiens syfte och frågeställningar. En utvärderande enkät eller en diskussionsgrupp kunde ha använts för att ytterligare fördjupa resultatet med tolkning och analys från fler perspektiv.

Studiens helhet har ett genomgående tema med relevant innehåll som påvisas i resultatet. Arbetet har en balans mellan text och bilder som underlättar läsprocessen. En del engelska ord används för branschrelevanta begrepp såsom makeup och styling. De engelska orden har använts för att underlätta skrivprocessen och de används frekvent inom skönhetsbranschen i dag. För studien har många olika källor använts, varav de flesta är nyproducerade, men en del av dem är mer än 20 år gamla. Respondenten har varit källkritisk igenom hela studien och endast använt källor som känns relevanta och som inte föråldrats trots att de skrivits för länge sedan.

8 Diskussion

Jag är nöjd med mitt examensarbete och upplever att jag fått lyfta fram mina kompetenser och min kreativitet inom ett område som jag brinner för. Jag känner fortfarande samma eufori över att förvandla en modell till en karaktär och hur modellens kroppsspråk och uttryck besvarar den nya rollen som personen intagit. Mina bokomslag skiljer sig varandra och det har varit utmanande att följa en röd tråd igenom alla bilder eftersom romangenrerna varit olika. Samtidigt ville jag lyfta fram känslan i berättelsen, vilket jag tycker att jag har lyckats med. Valet att omskapa bokomslag genom karaktärstolkning har fått mig att framhäva mina kompetenser, min kreativitet samt mångsidighet inom estetisk styling.

Studien är riktad mot estenomer och branschmänniskor men även de som har intresse av litteratur och karaktärstolkning. Mitt resultat visar att miljön och modellen har stor betydelse när man ska tolka en karaktär. Samtidigt har stylumen stor betydelse när det gäller att framhäva dem och visa karaktärens personlighet och upplevelser. Jag själv kommer att ha stor nytta av studiens bilder i min portfolio för att marknadsföra mig själv.

För att utveckla arbetet kunde jag i ett tidigare skede ha valt ut romanerna som jag ville omskapa omslagen till. Den enda som varit fastslagen sedan början av arbetet var Sjalarnas ö medan de andra blev utbytta ett par gånger innan jag hittade böcker med intressanta karaktärer som jag ville tolka. Arbetet har endast innefattat kvinnliga karaktärer, vilket händer av en slump vid valet av de romaner som jag ville omskapa. Här kunde man tagit in och tolkat en manlig karaktär för att göra studien mer inkluderande, vilket kunde resultera i ökat intresse för fler människor. Jag önskar även att tiden hade räckt till för att ordna ett diskussionsmöte med exempelvis en bokklubb och vidare diskutera omslagen samt tolkningen av karaktärerna.

Ett vidare forskningsförslag är att fördjupa sig i romaner inom genren fantasy och science fiction och kanske speciellt välja ut litteratur som ännu inte filmatiserats för att göra en grundlig karaktärstolkning baserad på berättelsens innehåll. Andra förslag är att fördjupa sig inom endast en och samma genre eller tolka historiska personer genom facklitteratur.

Studien har gett mig mycket kreativ frihet och glädje tack vare mitt brinnande intresse för ämnet. Jag hoppas att min iver speglas genom arbetet och att det kan fungera som

inspiration för dem som läser det. Att tolka fiktiva karaktärer är en väldigt individuell upplevelse och ingens individs uppfattning av en karaktär kan anses vara rätt eller fel. I filmatisering av litteratur får åskådaren en uppfattning om hur karaktären ser ut. Läser man boken i efterhand ser läsaren ganska automatiskt den filmatiserade karaktären framför sig. Jag har gjort denna studie på grund av mitt stora intresse för ämnet och en önskan för mig skulle vara att på samma sätt som vid filmatisering skapa en bild av karaktären åt läsaren. Om jag ens fick en enda läsare att förknippa karaktären i berättelsen med min tolkning, då skulle jag känna att jag har uppnått något.

Källförteckning

- Academy of freelance makeup. (2013). *Makeup is art*. (L. Dyer, Red.) London: Carlton Books Limited.
- Ariel Tejada. (den 3 Mars 2021). *How to do fake freckles with makeup*. Hämtat från Maybelline New York: <https://www.maybelline.com/makeup-tips/face/face-artisty-makeup-tutorials/how-to-do-fake-freckles-with-makeup> September 2022
- Bell, J. (2016). *Introduktion till forskningsmetodik*. Lund: Studentlitteratur AB.
- Bergström, B. (2021). *Effektiv visuell kommunikation*. Stockholm: Carlsson Bokförlag.
- Bodbacka, E. (2012). *Hokus Pokus Simsalabim: - en praktisk studie om skapandet av karaktärer med väsen enligt folktron som tema*. Hämtat från Theseus: <https://www.theseus.fi/handle/10024/50926> Augusti 2022
- Bondeson, S. (2011). *Konsten att döda: Så skriver du en kriminalroman*. Stockholm: Ordfront Förlag.
- Brown, B., Bergsma Otte, D., & Wadyka, S. (2011). *Makeup Manual*. New York: Hachette Book Group.
- Bussman, F., & Utriainen, L. (2014). *Movie Magic : En praktisk studie om hur man återskapar filmkaraktärer med hjälp av makeup, maskering och styling*. Hämtat från Theseus: <https://www.theseus.fi/handle/10024/83589> Augusti 2022
- Campsie, J. (2000). *Hår & Make-up*. Köln: Könenmann Verlagsgesellschaft.
- Carlström, E. (2011). *Du är din förpackning - konsten att matcha din utsida med insida*. Göteborg: Göteborgstryckeri.
- Cassin-Scott, J. (1998). *The Stage Costume Sourcebook*. London: Cassell & Co.
- Corson, R., Glavan, J., & Gore Norcross, B. (2019). *Stage Makeup (Vol. 11)*. New York: Routledge.
- Debono, A. (1998). *Judging the book : design and impact of paperback book covers*. Hämtat från L-Università ta' Malta: <https://www.um.edu.mt/library/oar/handle/123456789/78810> Januari 2022
- Delamar, P. (2003). *The Complete Make-up Artist*. Illinois: Northwestern University Press.
- Doré, G. (2015). *Love x style x life*. London: Simon & Schuster UK Ltd.
- Envato Tuts+ Free Courses. (den 9 Juni 2020). *How to Design a Book Cover [Videoklipp]*. Hämtat från Youtube: <https://www.youtube.com/watch?v=93u0HHDZApU> September 2022
- George, E. (2021). *Att skriva en deckare*. (I. Johansson, Övers.) Stockholm: Norstedts Förlagsgrupp AB.
- Gudinavičius, A., & Šuminas, A. (den 20 November 2017). *Choosing a book by its cover: analysis of a reader's choice*. Hämtat från Emerald Insight:

<https://www.emerald.com/insight/content/doi/10.1108/JD-09-2016-0111/full/html> Januari 2022

Holmström, J. (2017). *Själarnas Ö*. Helsingfors: Förlaget.

Johnson, S. (u.å). *Defining the Genre: What are the rules for historical fiction? by Sarah Johnson*. Hämtat från Historical Novel Society: <https://historicalnovelsociety.org/defining-the-genre-what-are-the-rules-for-historical-fiction/> September 2022

King, S. (2012). *On Writing: A Memoir of the Craft*. London: Hodder Stoughton.

Knowlton, S., & Hacket, L. (den 23 Mars 2015). *Library Resources & Technical Services*. Hämtat från Core Leadership Infrastructure Futures: <https://journals.ala.org/index.php/lrts/article/view/5750/7197> Augusti 2022

Lindberg, S. F. (2006). *Det fotografiska bildspråket*. Malmö: Kristianstads Boktryckeri AB.

Linnet Cox, S. (2006). *Photo Styling: How to build your career and succeed*. New York: Allworth Press.

Lurie, A. (1981). *The Language of Clothes*. New York: Henry Holt and Company.

Malatesta, M. (den 1 Oktober 2018). *Murder Mystery Genre – Complete List of Book Genres*. Hämtat från the Book Genre Dictionary: <https://book-genres.com/murder-mystery-genre/> September 2022

Malatesta, M. (den 22 Oktober 2018). *Contemporary Fiction Definition – Complete List of Book Genres*. Hämtat från The book genre dictionary: <https://book-genres.com/contemporary-fiction-definition/> September 2022

Malatesta, M. (den 29 Augusti 2018). *Historical Fiction Definition – Complete List of Book Genres*. Hämtat från the Book Genre Dictionary: <https://book-genres.com/historical-fiction-definition/> September 2022

MasterClass. (2022, Augusti 26). *Fictional Character Definition and Examples*. Retrieved September 2022, from MasterClass: <https://www.masterclass.com/articles/tips-for-writing-a-memorable-fiction-character>

Melin, L. (2011). *Texten med extra allt*. Stockholm: Liber Ab.

Nelson, M. (2016, Februari 19). *The art of beauty: the power of makeup [Blogginlägg]*. Retrieved Augusti 2022, from The Independent: <http://suindependent.com/makeup-as-art/>

Nix-Rice, N. (1996). *Looking Good: a comprehensive guide to wardrobe planning, color & personal style development* (Vol. 5). Portland: Palmer/Pletsch Incorporated.

Nordström, N., & Svanfors, A. (2012). *Det var en gång... : - en praktisk studie om kreativitet och styling av sagokaraktärer*. Hämtat från Theseus: <https://www.theseus.fi/handle/10024/45118> Augusti 2022

Olsson, H., & Sörensen, S. (2011). *Forskningsprocessen*. Stockholm: Liber .

Patel, R., & Davidson, B. (2019). *Forskningsmetodikens Grunder*. Lund: Studentlitteratur.

- Potter-Dixon, L. (2017). *The make-up manual, your beauty guide for brows, eyes, skin, lips and more*. London: Ryland Peters & Small.
- Queen, J. (den 26 September 2022). *What Is Contemporary Fiction?* Hämtat från Language Humanities: <https://www.languagehumanities.org/what-is-contemporary-fiction.htm> September 2022
- Reid, M. (2017). *How to design a book cover: the ultimate guide*. Hämtat från 99designs: <https://99designs.com/blog/book-design/book-cover-design/> September 2022
- Rooney, S. (2017). *Conversations with Friends*. London: Faber & Faber.
- Schei, B.-H. (2014). *Fletteboka*. Oslo: Forlaget Press.
- Schepp, E. (2015). *Märkta för livet*. Stockholm: Bonnierförlagen.
- Segerholm, G. (2009). *Konsten att ta vinnande bilder*. Borgå: Pagina Förlags AB.
- Shinahara, Y., Karamatsu, T., Harada, D., Yamaguchi, K., & Uchida, S. (September 2019). *Serif or sans: visual font analytics on book covers and online advertisements*. Hämtat från IEEE Xplore: <https://ieeexplore.ieee.org/abstract/document/8978038> Augusti 2022
- Spencer, K. (2009). *Stage & screen makeup*. New York: Watson-Guption publications.
- T. Kidd, M. (1996). *Stage Costume*. London: A & C Black (Publishers) Limited.
- The Bookish Elf. (den 10 April 2018). *Reader's Corner*. Hämtat från The Bookish Elf: <https://www.bookishelf.com/fictional-characters/> September 2022
- Travers, P., & Harkness, B. (2012). *The Complete Guide to Organising and styling professional photo shoots*. London: Apple Press.
- von Sydow, E., & de Poret, E. (2015). *Säker Stil: Guiden till den perfekta garderoben*. Stockholm: Bonnier Fakta.

Bildreferenser

Figur 1. *Systrarna March i Little Women*. Sony Pictures (2019). Hämtad september 2022 från: <https://www.thethirlby.com/camp-thirlby-diary/2020/1/13/greta-gerwigs-little-women-balances-the-joy-and-anger-of-womanhood>

Figur 2. *Samtal med vänner av Sally Rooney*. Faber & Faber (2017). Hämtad september 2022 från: <https://www.faber.co.uk/product/9780571333134-conversations-with-friends/>

Figur 3. *Märkta för livet av Emelie Schepp*. Månpocket Bonnierförlaget (2015). Hämtad september 2022 från: <https://www.alskapocket.se/bocker/197221/markta-for-livet/>

Figur 4. *Själarnas ö av Johanna Holmström*. Förlaget (2017). Hämtad september 2022 från: <https://forlaget.com/bocker/sjalarnas-o/>

Figur 5. *Svenska Teaterns uppsättning av Själarnas ö*. Bild: Magnus Skrede, Svenska Yle (2022). Hämtad oktober 2022 från: <https://svenska.yle.fi/a/7-10020641>

Figur 6. *Moodboard för Frances och Bobbi*. Bilder hämtade september 2022
https://www.instagram.com/p/CEtz7IngogJ/?utm_source=ig_web_copy_link
<https://i.pinimg.com/originals/56/bf/1e/56bf1e2c946b50e8cd9768bb2342fc02.jpg>
<https://creatorsmag.com/blogs/lifestyle/innovators-open-call-submissions>

Figur 7. *Moodboard för Jana Berzelius*. Bilder hämtade september 2022
<https://i.pinimg.com/originals/71/b7/0a/71b70a69c4ddd05bb5ce9c4abc33f895.jpg>
<https://i.pinimg.com/originals/81/fe/fb/81fefbbbbb9f5573186a109a4409f94cd.jpg>
<https://topmodelcentral.tumblr.com/post/162053367859/courtney-nelson-america-23-by-ruby-james>

Figur 8. *Moodboard för Kristina Andersson*. Bilder hämtade september 2022
<https://i.pinimg.com/originals/67/64/88/67648801214fc8dedc8d8da22a193429.jpg>
<https://ozu-teapot.tumblr.com/post/156554545187/wuthering-heights-andrea-arnold-2011-kaya>
<https://folklifestyle.tumblr.com/post/185084808451/just-pinned-to-landscapes-the-client-put-in-for>